

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2005 m. gruodžio 29 d.
įsakymu.Nr. V(9) - 242.

STALIAUS MOKYMO PROGRAMA

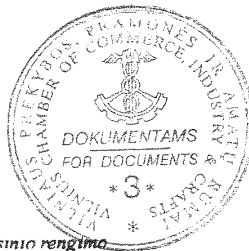
JOINER TRAINING PROGRAM

Programos valstybinis kodas: 262054305
Suteikiama kvalifikacija: stalius
Mokymosi trukmė: 24 savaitės (960 val.)
Bazinis išsilavinimas: pagrindinis

SUDERINTA

Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų
rūmų Mokymo skyriaus vedėja

_____ R. Valiukevičienė
2005 m. gruodžio mėn. 22 d.

[Signature]
VPPAR Profesinio rengimo
skyriaus
Vyr. specialistė
Inga Krasnickienė

Darbo rinkos profesinio mokymo programų ekspertų komisijos išvados:

*Stalio mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo
programų reikalavimus ir yra tinkama rengti stalio darbo rinkos
mokymo ištaigose.*

Mėdienos apdirbimo profesinės grupės mokymo programų
ekspertų komisijos pirmininkas

[Signature]
Eugenijus Algirdas Ramonaitis

2005 m. gruodžio 26 d.

TURINYS

Programos bendrasis apibūdinimas.....	3 psl.
Profesijos veiklos sritys, kompetencijos, mokymo tikslai.....	4 psl.
Mokymo planas.....	9 psl.
Mokymui reikalingos sąlygos.....	10 psl.
Atskirų dalykų mokymo programos	
1. Medžiagų pažinimas.....	11 psl.
2. Brėžinių skaitymas.....	14 psl.
3. Stalčiaus darbų technologija.....	16 psl.
4. Darbuotojų sauga ir sveikata. Aplinkosauga.....	20 psl.
5. Medienos apdirbimo įrankiai ir įrengimai.....	24 psl.
6. Profesiniai skaičiavimai.....	27 psl.
7. Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai.....	29 psl.
8. Praktinio mokymo, vykdomo mokymo dirbtuvėse, programa.....	31 psl.
9. Praktinio mokymo savarankiškoje darbo vietoje programa.....	35 psl.
Baigiamasis žinių, įgūdžių vertinimas.....	40 psl.

PROGRAMOS BENDRASIS APIBŪDINIMAS

Ši profesinę kvalifikaciją suteikianti mokymo programa yra parengta papildžius iki šiol taikytą ir Studijų ir mokymo programų registre įregistruotą staliaus mokymo programą naujais reikalavimais stalių profesiniam parengimui.

Ši mokymo programos pagrindinis tikslas - parengti darbo rinkos profesinio mokymo įstaigose stalių, sugebančių apdirbti medieną rankiniu ir mechanizuotu būdu, gaminti medienos ruošinius, gaminius (duris, langus ir kt.), juos surinkti, sumontuoti, atlikti gaminių apdailą.

Programa parengta vadovaujantis naujais Bendraisiais reikalavimais darbo rinkos profesinio mokymo programoms, taip pat atsižvelgiant į šiuolaikinius rinkos poreikius darbuotojo pasirengimui.

Rengiant šią mokymo programą buvo pasiremta Stalių profesinio rengimo standartu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. liepos mėn. 16 d. įsakymu Nr. ISAK-1159/A1-178.

Mokymo programa parengta asmenims, įgijusiems pagrindinį bendrąjį išsilavinimą, sulaukusiems 18 metų ir neturintiems sveikatos sutrikimų.

Siūlomas mokymo režimas yra 40 akademinėjų valandų per savaitę, nes mokosi jau suaugę asmenys.

Mokymo trukmė 24 savaitės.

Mokymo plane pateikiama mokymo dalykų seka atspindi siūlomą jų nagrinėjimo seką mokymo procese.

Praktiniam mokymui numatyti du etapai:

1. mokymas mokomosiose dirbtuvėse - susipažinimui su medienos apdirbimo įrankiais ir pirminio apdirbimo staklėmis;
2. praktinis mokymas stalių dirbinių įmonės cecho su šiuolaikinėmis medienos apdirbimo staklėmis - reikalingų profesinių įgūdžių suformavimui, įtvirtinimui ir tobulinimui.

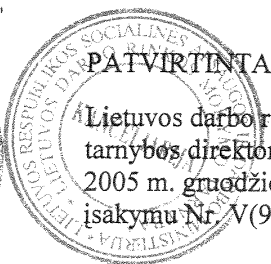
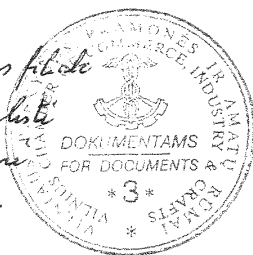
Išklause visą teorinio mokymo kursą, atlikę praktinio mokymo programoje numatytas užduotis, asmenys laiko baigiamąjį kvalifikacijos egzaminą. Sėkmingai išlaikiusieji kvalifikacinį egzaminą, asmenys gauna valstybės pripažįstamą kvalifikacijos pažymėjimą (serija 2100), liudijantį apie staliaus kvalifikacijos įsigijimą.

Įgijęs staliaus kvalifikaciją asmuo gali kvalifikuotai dirbti medienos apdirbimo įmonėse atliekant įvairius stalių darbus.

Mokymo programą parengė Alytaus darbo rinkos mokymo centro vyr. dėstytojas Rimantas Avižienis

SUDERINTA

Vilniaus PP ir amatų rūmų Alytus filialo
Profesinio rengimo sk. vpr specialistė
J. Krasnickienė
2005 m. gruodžio mėn. 22 d.

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2005 m. gruodžio mėn. 29 d.
įsakymu Nr. V(9) - 242

PROFESIJOS VEIKLOS SRITYS, KOMPETENCIJOS, MOKYMO TIKSLAI

Staliaus tikslas – pjauti medieną rankiniais, elektriniais rankiniais įrankiais, apdirbti medienos apdirbimo staklėmis, gaminti medienos gaminius.

1. VEIKLOS SRITIS - MEDIENOS APDIRBIMAS RANKINIŲ IR MECHANIZUOTU BŪDU		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
1. Pažinti medžių veisles, medieną, jos rūšis fizines ir mechanines savybes	1.1. Žinoti medienos rūšis, sandarą, ydas, fizines ir mechanines savybes	Medžiagų pažinimas
	1.2. Mokėti atskirti ir nustatyti apdorojamos medienos veislę, rūšį	Medžiagų pažinimas
		Praktinis mokymas
2. Paruošti medieną apdirbimui.	2.1. Žinoti medienos technologines savybes	Medžiagų pažinimas
	2.2. Gebėti atpažinti medienos ydas	Medžiagų pažinimas
	2.3. Žinoti lentų žymėjimo būdus, reikalavimus medienos rūšiavimui, sandėliavimui	Medžiagų pažinimas
	2.4. Mokėti rūšiuoti medieną, skirstyti pagal kategorijas.	Medžiagų pažinimas
	2.5. Žinoti ir mokėti taikyti džiovinimo ir sandėliavimo būdus.	Staliaus darbų technologija
3. Matuoti ir žymėti medieną.	3.1. Gebėti naudoti matavimo ir žymėjimo priemones.	Staliaus darbų technologija
	3.2. Mokėti nustatyti medžiagų sąnaudas.	Matematiniai skaičiavimai
	3.3. Mokėti nustatyti užlaidas.	Staliaus darbų technologija
	3.4. Sudaryti medienos supjaustymo schemas.	Matematiniai skaičiavimai
4. Atlikti rankinio medienos apdirbimo operacijas.	4.1. Žinoti medienos pjovimo pagrindus, pjovimo būdus.	Staliaus darbų technologija
	4.2. Mokėti paruošti rankinius medienos apdirbimo įrankius darbui.	Staliaus darbų technologija
	4.3. Gebėti apdirbti medieną rankiniais medienos apdirbimo įrankiais.	Staliaus darbų technologija
5. Dirbti rankiniais elektriniais medienos apdirbimo įrankiais.	5.1. Mokėti paruošti rankinius elektrinius medienos apdirbimo įrankius darbui.	Staliaus darbų technologija

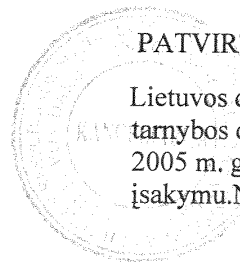
	5.2. Gebėti apdirbti medieną rankiniais elektriniais medienos apdirbimo įrankiais.	Staliaus darbų technologija
	5.3. Žinoti saugaus darbo su elektriniais prietaisais taisykles ir gebėti jų laikytis	Darbuotojų sauga ir sveikata
6. Dirbti mechanizuoto medienos apdirbimo staklėmis ir įrengimais.	6.1. Žinoti medienos apdirbimo staklių (pjovimo, obliavimo, frezavimo, kalimo, gręžimo ir frezavimo) paskirtį ir konstrukciją, valdymą ir reguliavimą.	Medienos apdirbimo įrankiai ir įrengimai
	6.2. Mokėti pasirinkti reikalingas mechanizuoto medienos apdirbimo stakles.	Staliaus darbų technologija
	6.3. Gebėti paruošti stakles ir pjovimo įrankius darbui.	Medienos apdirbimo įrankiai ir įrengimai
		Praktinis mokymas
	6.4. Gebėti apdirbti medieną staklėmis ir įrengimais: - medienos skersinio, išilginio pjovimo staklėmis, - kilnojamomis kombinuotomis staklėmis, - tekinimo staklėmis, - tinkamai panaudoti pneumatinius ir hidraulinius spaustuvus - medienos kalimo, gręžimo ir šlifavimo staklėmis	Medienos apdirbimo įrankiai ir įrengimai
	6.5. Gebėti faneruoti paviršius	Staliaus darbų technologija
	6.6. Mokėti valdyti, reguliuoti ir prižiūrėti paprasčiausias medienos apdirbimo stakles ir pagalbinius įrenginius	
7. Mokėti saugiai dirbti.	7.1. Žinoti bendruosius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus	Darbuotojų sauga ir sveikata
	7.2. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimą įmonėje, nelaimingų atsitikimų priežastis, darbų saugos priemones.	Darbuotojų sauga ir sveikata
	7.3. Žinoti priešgaisrinės saugos reikalavimus.	Darbuotojų sauga ir sveikata
	7.4. Žinoti saugaus darbo apdirbant medieną reikalavimus.	Darbuotojų sauga ir sveikata
	7.5. Tiksliai laikytis saugaus darbo su įvairiais medienos apdirbimo įrengimais reikalavimų.	Darbuotojų sauga ir sveikata
	7.6. Suteikti pirmąją medicinos pagalbą.	
2. VEIKLOS SRITIS - MEDIENOS GAMINIŲ, RUOŠINIŲ GAMINIMAS		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai

2.1. Skaityti nesudėtingų gaminių brėžinius, parengti gaminių, ruošinių eskizus.	2.1.1. Žinoti standartų reikalavimus.	
	2.1.2. Žinoti brėžinio paskirtį, rūšis, mastelius	Brėžinių skaitymas
	2.1.3. Mokėti braižyti figūras trijose plokštumose, sudaryti projekcijas	Brėžinių skaitymas
	2.1.4. Mokėti paruošti eskizą, braižyti nesudėtingų stalių gaminių detalių brėžinius.	Brėžinių skaitymas
	2.1.5. Žinoti, kaip žymimi pjūviai, kirtimai, aksonometriniai vaizdai	Brėžinių skaitymas
	2.1.6. Suprasti ir skaityti nesudėtingus staliaus gaminių brėžinius	Brėžinių skaitymas
2.2. Apskaičiuoti medžiagas.	2.2.1. Parinkti reikiamą medienos rūšį ir kategoriją.	Medžiagų pažinimas
	2.2.2. Įvertinti medienos apdirbimo operacijas, detalių jungimo būdus, tvirtinimo detales ir apdailos elementus.	Staliaus darbų technologija
	2.2.3. Žinoti pjautos medienos kiekių skaičiavimo esmę.	Matematiniai skaičiavimai
	2.2.4. Gebėti atlikti reikalingus matematinius skaičiavimus, apskaičiuoti medienos ir medžiagų kieki.	Matematiniai skaičiavimai
	2.2.5. Pagal gaminio paskirtį parinkti medienos apdirbimo priemones.	Staliaus darbų technologija
2.3. Mokėti supjaustyti medieną gaminių ruošiniams	2.3.1. Žinoti pjaustinių rūšis	Medžiagų pažinimas
	2.3.2. Žinoti darbų medienos pjovimo skersinio, išilginio pjovimo staklėmis technologinį procesą, pjaustymo defektus, mokėti juos nustatyti	Staliaus darbų technologija
	2.3.3. Žinoti supjaustytos medienos pjaustinių charakteristikas	Staliaus darbų technologija
	2.3.4. Mokėti įvertinti pjaustinių kokybę, nustatyti pjaustymo defektų atsiradimo priežastis.	Staliaus darbų technologija Praktinis mokymas
	2.3.5. Pagaminti nesudėtingus statybinius ir tiesinius staliaus gaminius.	Praktinis mokymas
	2.3.6. Laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų dirbant skersinio, išilginio pjovimo staklėmis	Darbuotojų sauga ir sveikata
	3. VEIKLOS SRITIS - NESUDĖTINGŲ MEDIENOS GAMINIŲ SURINKIMAS, MONTAVIMAS	
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
3.1. Tinkamai paruošti darbo vietą prieš pradedant gaminti medienos gaminius pagal pateiktus brėžinius.	3.1.1. Mokėti nustatyti darbų eilės tvarką.	Staliaus darbų technologija
	3.1.2. Skaityti brėžinius	Brėžinių skaitymas
	3.1.3. Žinoti medienos tvirtinimo medžiagas, furnitūras	Medžiagų pažinimas
	3.1.4. Gebėti numatyti dirbinio surinkimo technologiją	Staliaus darbų technologija

	3.1.5. Gebėti parinkti tinkamiausius dirbinių ir detalių surinkimo bei tvirtinimo būdus, reikalingas medžiagas, furnitūrą	Staliaus darbų technologija
3.2. Surinkti (montuoti) medinius gaminius: skydinius, grotelinius, rėminius baldus, interjero gaminius ir pan.	3.2.1. Taisyklingai montuoti dirbinius, tiksliai jungti detales.	Staliaus darbų technologija
	3.2.2. Mokėti jungti detales įvairiais sujungimo ir sutvirtinimo būdais į mazgus ir dirbinius	Staliaus darbų technologija
	3.2.3. Naudoti pagalbinius prietaisus ir medžiagas.	Staliaus darbų technologija
	3.2.4. Sugebėti įvertinti gaminio eksploatacijos sąlygas.	Staliaus darbų technologija
4. VEIKLOS SRITIS - DURŲ GAMYBA		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
4.1. Žinoti durų blokų tipus, konstrukcijas, gebėti gaminti durų blokus	4.1.1. Žinoti durų blokų tipus, konstrukcijas, reikalavimus durų blokų detalėms ir mazgams	Staliaus darbų technologija
	4.1.2. Mokėti skaityti durų blokų brėžinius.	Brėžinių skaitymas
	4.1.3. Mokėti detalizuoti nesudėtingus stalių gaminių brėžinius, sudaryti specifikacijas	Brėžinių skaitymas
	4.1.4. Mokėti gaminti durų staktų ir varčių gamybos ruošinius, surinkti durų staktas ir varčias įvairiais būdais, sujungti detales	Staliaus darbų technologija
	4.1.5. Gebėti surinkti durų blokus, statyti furnitūrą, atlikti jų galutinį apdirbimą	Staliaus darbų technologija
5. VEIKLOS SRITIS - LANGŲ GAMYBA		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
5.1. Gebėti surinkti staktas ir sąvaras iš turimų detalių, jas sujungti įvairiais būdais, klijuoti, atlikti langų blokų galutinį apdirbimą (restauruoti, perdažyti ir kt.), stiklinimą, sandarinimą	5.1.1. Žinoti reikalavimus langų blokų detalėms ir mazgams, jų sujungimo technologinius procesus	Staliaus darbų technologija
	5.1.2. Mokėti skaityti langų blokų brėžinius.	Brėžinių skaitymas
	5.1.3. Mokėti parinkti medieną langų blokų gamybai, gaminti detales rankiniais ir elektriniais rankiniais įrankiais	Staliaus darbų technologija
	5.1.4. Mokėti surinkti langų staktas, rėmus, statyti furnitūrą, paruošti ruošinius, dirbinius pasirinktam apdailos būdai	Staliaus darbų technologija
6. VEIKLOS SRITIS - MEDINIŲ PAVIRŠIŲ APDAILA		

Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
6.1. Žinoti medienos gaminių apdailos reikšmę, būdus ir priemones, mokėti atlikti medinių paviršių apdailą	6.1.1. Žinoti šlifavimo, dažymo, poliravimo, lakavimo medžiagas	Medžiagų pažinimas
	6.1.2. Paruošti paviršius skaidriajai ir neskaidriajai apdailai.	Staliaus darbų technologija
	6.1.3. Žinoti medienos gaminių paviršiaus dengimo būdus ir priemones	Staliaus darbų technologija
	6.1.4. Padengti paviršius apdailos medžiagomis	Staliaus darbų technologija
7. VEIKLOS SRITIS - UŽIMTUMO SIEKIMAS		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
7.1. Pažinti verslo aplinką bei įvertinti savo galimybes	7.1.1. Žinoti reikalavimus smulkiojo verslo įmonės organizavimui	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai
	7.1.2. Pažinti save, įvertinti savo poreikius ir galimybes	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai
7.2. Panaudoti savo profesines žinias ir įgūdžius įsidarbinant ir pradedant savo verslą	7.2.1. Apibūdinti savo verslo įmonės būsimą veiklą	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai
	7.2.2. Gebėti savo žinias panaudoti darbo vietos sukūrimui	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2005 m. gruodžio mėn. 29 d.
įsakymu.Nr. V(9) – 242

STALIAUS MOKYMO PROGRAMA

MOKYMO PLANAS

Programos valstybinis kodas: 262054305

Suteikiama profesinė kategorija: stalius

Mokymosi trukmė: 24 savaitės (960 val.)

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų				Atsiskait ymo forma
		Iš viso	teorijai	pratyb oms	mokinių savarank. darbui	
	I. TEORINIS MOKYMAS	224	168	48	8	
1.	Medžiagų pažinimas	30	25	5	-	Testas
2.	Brėžinių skaitymas	28	13	9	6	Įsk.
3.	Staliaus darbų technologija	80	67	13	-	Testas
4.	Darbuotojų sauga ir sveikata. Aplinkosauga	20	18	2	-	Įsk.
5.	Medienos apdirbimo įrankiai ir įrengimai	40	29	11	-	Testas
6.	Profesiniai skaičiavimai	18	8	8	2	Įsk.
7.	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai	8	8	-	-	Pokalbis
	II. PRAKTINIS MOKYMAS	720	-	720	-	
1	Praktinis mokymas mokymo dirbtuvėse	120	-	120	-	KE
2.	Praktinis mokymas savarankiškoje darbo vietoje	600	-	600	-	KE
	III. BAIGIAMASIS VERTINIMAS	16	8	8	-	
Iš viso		960	176	776	8	

MOKYMU REIKALINGOS SĄLYGOS

1. REIKALINGA MOKYMO ĮRANGA

1.1. Teorinio mokymo įranga:

Mokymo kabinetas ar klasė aprūpinta:

1.1.1. rašomąja lenta;

1.1.2. vaizdumo priemonėmis;

- medžio rūšių pavyzdžiais,
- medienos, pjaustinių, stalių gaminių, jų detalių pavyzdžiais,
- plakatais,
- medžio apdirbimo įmonės bazėje naudojamų įrenginių mazgų, detalių pavyzdžiais,
- staklių schemomis.

1.1.3. braižymo priemonėmis,

1.1.4. dalijamąja medžiaga,

1.1.5. specialybės literatūra,

1.1.6. grafoprojektoriumi ir kita projektine aparatūra,

1.1.7. standartais.

1.2. Praktiniam mokymui reikalinga:

1.2.1. mokomosios medienos apdirbimo dirbtuvės, atitinkančios darbo higienos ir darbų saugos bei priešgaisrinės saugos reikalavimus; dirbtuvės turi būti aprūpintos:

- įrengtomis skersinio ir išilginio, juostinėmis pjaustymo staklėmis,
- reismusinėmis staklėmis,
- tekinimo staklėmis,
- frezavimo staklėmis,
- šlifavimo staklėmis,
- rankiniais ir elektriniais rankiniais medienos apdirbimo įrankiais,
- mokiniai turi būti aprūpinti individualiomis darbų saugos priemonėmis,
- dirbtuvėse turi būti bendro naudojimo saugos priemonės.

1.2.2. medienos saugojimo patalpa;

1.2.3. medienos apdirbimo baras ar cechą įmonėje su reikalinga įranga:

- rankiniais stalių įrankiais;
- žymėjimo ir kontrolės įrankiais;
- elektriniais rankiniais įrankiais;
- veikiančiomis įvairiomis medienos apdirbimo staklėmis,
- medienos apdirbimo įrankių komplektais (kur būtų visos sąlygos išpildyti visą praktinio mokymo įmonėje programą),

Baras ar cechas, taip pat turi būti aprūpintas individualiomis ir bendro naudojimo darbų saugos priemonėmis.

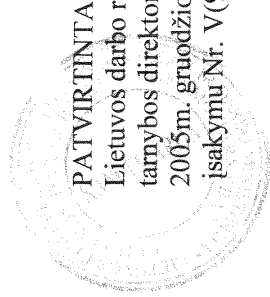
2. REIKALAVIMAI MOKYMO PERSONALUI

Profesijos mokytojų kvalifikacija turi atitikti Švietimo ir mokslo ministerijos nustatytus bendruosius reikalavimus:

- turėti atitinkamą profesinį pasirengimą (ne žemesnį kaip aukštesnysis techninis - medienos apdirbimo technologijos specializacija);
- turėti ne mažesnę kaip 3 metų praktinio darbo patirtį;
- turėti pedagoginių, psichologinių ir metodinių žinių pagrindus.

Be to, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra nustačiusi papildomus reikalavimus suaugusiųjų profesiniam mokymui. Šis profesijos mokytojų pasirengimas įgyjamas atitinkamuose seminaruose ar kita mokymo forma.

Pedagogai turi būti atestuoti vadovaujantis Darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais. Darbo rinkos mokymo sistemoje dirbantys profesijos mokytojai privalo patvirtinti savo kvalifikaciją ne vėliau kaip per vienerius metus nuo įsidarbinimo darbo rinkos specialiuose įvadinio pedagoginio- psichologinio parengimo kursuose.

ATSKIRŲ DALYKŲ MOKYMO PROGRAMOS

1. TEORINIS MOKYMAS

1.1. MEDŽIAGŲ PAŽINIMAS

Šio dalyko paskirtis - suteikti būtiną žinias apie apvaliosios ir pjautinės medienos rūšis, savybes, ydas; atskleisti pjautinės medienos rūšis. Mokantis šio dalyko, besimokantieji taip pat įgis reikalingų žinių apie medienos apdirbimo įrankiams naudojamų metalų savybes, pagalbinių medžiagų įvairovę, jų paskirtį.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinę jų dalis yra žinios apie medieną, jos savybes, medienos rūšis ir kitas medžiagas, naudojamas dirbiniuose bei jų apdailai.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su staliaus darbų technologija - įsisavinant (medienos apdirbimą, ruošinių, dirbinių gamybą reikia žinoti medienos rūšis, savybes ir sugebėti jas įvertinti, pasirenkant apdirbimo būdus.. apdirbti medieną rankiniu ir mechanizuotu būdu, gaminti medienos ruošinius, gaminius (duris, langus ir kt.), dalyko paskirtį, jo ryšį su programos tikslais,

Dalyko mokymosi trukmė: 30 val.

Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Vandens skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiėm.
Žinoti medžių rūšis.	Supažindinti su medžio sandara. Išmokyti pažinti medžių rūšis.	Medis, jo sandara. Medžių rūšys: lapuočiai ir spygliuočiai	2	2	-
Žinoti medienos ydas.	Supažindinti su medienos ydomis, išmokyti jas skirti.	Medienos ydos	2	2	-

Žinoti medienos fizines savybes.	Supažindinti su medienos fizinėmis savybėmis.	Medienos fizinės savybės: tankis, kvapas, tekstūra, drėgnis, nuodžiūvis, brinkimas, rietimasis, pleišėjimas, šilumos, garso ir elektros laidis	2	2	-	-
Žinoti medienos mechanines savybes.	Supažindinti su medienos mechaninėmis savybėmis.	Medienos mechaninės savybės: atsparumas gniuždymui, tempimui, lenkimui, šlyčiai, ilgalaikis atsparumas ir nuovargis, deformatyvumas.	2	2	-	-
Žinoti medienos technologines savybes.	Supažindinti su medienos technologinėmis savybėmis.	Medienos technologinės savybės : smūginis tašumas, kietumas, gebėjimas laikyti vinis ir medvaržčius, lankstumas, atsparumas dilimui, skalumas	2	2	-	-
Žinoti medienos džiovinimo būdus.	Supažindinti su medienos džiovinimu įvairiais būdais.	Medienos džiovinimas. Medienos impregnavimas	2	2	-	-
Mokėti atskirti medžių, medienos rūšis, gebėti pakomentuoti medienos sandarą, ydas.	Išmokyti praktiškai nustatyti medžių, medienos rūšis, sandarą, ydas	Praktinis užsiėmimas: susipažinimas su medžių, medienos rūšimis, sandara, ydomis	2	-	2	-
Žinoti reikalavimus rastų ženklavimui, rūšiavimui, apskaitai.	Supažindinti su rastais, rastų ženklavimu, rūšiavimu, apskaita.	Rastai. Rastų ženklavimas, rūšiavimas, apskaita.	1	1	-	-
Žinoti pjaustinių rūšis, lentų žymėjimo būdus, mokėti rūšiuoti pjautinę medieną	Supažindinti su pjaustinių, lentų žymėjimu, rūšiavimu.	Pjaustiniai. Lentų žymėjimas, rūšiavimas.	1	1	-	-
Žinoti, kokios yra faneros, MDP, LMDP, lukštas	Supažindinti su faneromis, MDP, LMDP, lukštu.	Fanera. Lukštas. Medžio drožlių plokštės. Baldų plokštės.	2	2	-	-
Mokėti rūšiuoti pjaustinius. Žinoti, kaip panaudojamos faneros ir MDP	Praktiškai supažindinti su medienos pjaustiniais, jų rūšiavimu; fanera, medžio drožlių plokštėmis	Praktinis užsiėmimas: susipažinimas su medienos pjaustiniais, jų rūšiavimu; fanera, medžio drožlių plokštėmis	2	-	2	-
Žinoti šilumos ir hidroizoliacinės medžiagos.	Supažindinti su šilumos ir hidroizoliacinėmis medžiagomis.	Šilumos ir hidroizoliacinės medžiagos	2	2	-	-
Žinoti medienos tvirtinimo medžiagas, furnitūras.	Supažindinti su medienos tvirtinimo medžiagomis, furnitūra.	Medienos tvirtinimo medžiagos, furnitūra	2	2	-	-

Žinoti klijų rūšis, savybes, panaudojimo galimybes	Supažindinti su klijais, jų savybėmis ir panaudojimo galimybėmis	Klijai. Klijų savybės ir panaudojimo galimybės ir ypatumai	2	2	-
Žinoti dažymo, poliravimo, lakavimo medžiagas.	Supažindinti su dažymo, poliravimo, lakavimo medžiagomis.	Dažymo, poliravimo, lakavimo medžiagos	2	2	-
Žinoti šlifavimo ir lyginimo medžiagas, gebėti parinkti reikalingas medžiagas.	Praktiškai supažindinti su šlifavimo ir lyginimo medžiagomis, mokyti parinkti reikalingas medžiagas.	Šlifavimo ir lyginimo medžiagos	1	1	-
		Praktinis užsiėmimas: supažindinimas su šlifavimo ir lyginimo medžiagomis,	1	-	1
Iš viso			30	25	5

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami testu.

Reikalingi materialieji išteklių:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos sąlygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: demonstracinė aparatūra..
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, standartai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Č.Jakimavičius. Medienotyra. Kaunas 2000.
2. Aiškinamasis medienos terminų žodynas. Kaunas 1998.
3. R.Kuliešis. E.Petrauskas ir kt. Medienos tūrio lentelės. Kaunas 1997.
4. R.Avižienis. Staliaus profesijos modulis. Pirminis staliaus darbų mokymas. Vilnius 1997.
5. B.Papreckis. Spygliuočių pjautinė mediena. Kaunas 1998.
6. A.Morkevičius. Br.Papreckas ir kt. Mediena ir jos gaminiai. SENOJA 2004
7. Standartai : Apvalioji ir pjautinė mediena. Terminija 1-12 daly.
- LST EN 1315-2. Matmenys. Klasifikavimas. 2-oji dalis. Apvalioji spygliuočių mediena.
- LST EN 1309-1. Apvalioji ir pjautinė mediena. Matmenų matavimo metodas. 1-oji dalis: pjautinė mediena.
- LST EN 1313-1 Apvalioji ir pjautinė mediena. Leistini nuokrypiai ir rekomenduojami matmenys. 1-oji dalis : spygliuočių pjautinė mediena.
- LST EN 1313-2 AC Apvalioji ir pjautinė mediena. Leistini nuokrypiai ir rekomenduojami matmenys. 2-oji dalis: lapuočių pjautinė mediena.
- LST EN 975-1 A1 Pjautinė mediena. Lapuočių medienos rūšiavimas pagal išvaizdą. 1 dalis. Ažuolas ir bukas.
- LST EN 1316-1. Apvalioji lapuočių mediena. Kokybės klasifikavimas. 1 dalis. Ažuolas ir bukas.
- LST EN 1310 Apvalioji ir pjautinė mediena. Ydų matavimo metodas.
- LST EN 942 Staliaus dirbinių mediena. Bendrieji medienos kokybės klasifikacija.
- LST EN 313-1 Sluoksniuotoji mediena. Klasifikacija ir terminija. 1-oji dalis. Klasifikacija.
- LST EN 1312 Apvalioji ir pjautinė mediena. Pjautinės medienos partijos tūrio nustatymas.
- LST EN 1311 Apvalioji ir pjautinė mediena. Biologinių pažeidimų matavimo metodas.
- LST EN 1315-1 Matmenys. Klasifikavimas. 1-oji dalis. Apvalioji lapuočių mediena.

LST EN 1611-1 Pjautinė mediena. Spygliuočių medienos rūšiavimas pagal išvaizdą. 1 dalis. Eglės, pušys.

LST EN 1313-1/A1 Apvalioji ir pjautinė mediena. Leistini nuokrypiai ir rekomenduojami matmenys. 1 dalis. Spygliuočių pjautinė mediena.

1.2. BRĖŽINIŲ SKAITYMAS

Šio dalyko paskirtis - suteikti būtinas žinias besimokantiems bendrų žinių apie brėžinius, jų reikalingumą ir taikymą staliaus darbe.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinė jų dalis yra žinios apie nesudėtingų medienos ruošinių eskizų, brėžinių braižymą, skaitymą ir nagrinėjimą.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su staliaus darbų technologija - įsisavinant (medienos apdirbimą, ruošinių, dirbinių gamybą reikia mokėti skaityti gaminamų dirbinių brėžinius ir eskizus, techninius piešinius. Dalyko mokymosi trukmė: 28 val. Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Vandens skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiem. savarank. darbas
Žinoti brėžinio paskirtį, brėžinių rūšis, mastelius.	Supažindinti su brėžinio paskirtimi ir brėžinių rūšimis, braižymo pagrindais, masteliais.	Brėžinio paskirtis ir rūšys. Braižymo pagrindai. Masteliai	2	2	-
Mokėti braižyti figūras trijose plokštumose, sudaryti projekcijas.	Supažindinti su stačiakampiu projektavimu, projekcijų braižymu, paprastų figūrų braižymu trijose plokštumose.	Stačiakampis projektavimas. Projekcijų sudarymas. Paprastų figūrų braižymas trijose plokštumose	2	2	-
Mokėti braižyti nesudėtingas stalių gaminų detales trijose projekcijose, eskizuoti.	Mokyti praktiškai braižyti nesudėtingų stalių gaminų detales trijose projekcijose, eskizuoti.	Eskizai, jų braižymas Praktinis užsiėmimas: nesudėtingų stalių gaminų detalių braižymas trijose projekcijose; eskizavimas	2	2	-
Žinoti, kaip žymimi pjūviai, kirtimai, kaip jie rodomi aksonometrijuose	Supažindinti su pjūviais, kirtimais, jų aksonometrinį vaizdą braižymu.	Pjūviai, kirtimai. Jų vaizdavimas aksonometrijuose vaizduose	4	-	2
			2	2	-

vaizduose								
Mokėti braižyti nesudėtingų detalių aksonometrinius vaizdus.	Išmokyti praktiškai braižyti nesudėtingų detalių aksonometrinius vaizdus.	Praktinis užsiėmimas: nesudėtingų detalių aksonometrinių vaizdų braižymas	4	-	2	2		
Mokėti skaityti tiesmetrinį gaminių brėžinius.	Supažindinti su tiesmetrinį gaminių brėžiniais.	Tiesmetrinį gaminių brėžiniai	2	2	-	-		
Mokėti skaityti durų ir langų blokų brėžinius.	Supažindinti su durų ir langų blokų brėžiniais.	Durų ir langų blokų brėžiniai	2	2	-	-		
Mokėti detalizuoti nesudėtingus stalių gaminių brėžinius, sudaryti specifikacijas.	Išmokyti detalizuoti nesudėtingus brėžinius, sudaryti specifikacijas.	Brėžinių detalizavimas ir specifikacijų sudarymas	1	1	-	-		
		Praktinis užsiėmimas: nesudėtingų stalių gaminių brėžinių detalizavimas ir specifikacijų sudarymas	4	-	2	2		
Mokėti skaityti staliaus dirbinių detalių brėžinius	Išmokyti praktiškai nagrinėti stalių dirbinių detalių brėžinius.	Praktinis užsiėmimas: staliaus dirbinių detalių brėžinių nagrinėjimas	3	-	3	3		
Iš viso			28	13	9	6		

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami testu. Įvertinimas būna teigiamas, jei mokinys pvz., surenka 28 teisingus atsakymus iš 40.

Reikalingi materialieji ištekliai:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos sąlygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: braižymo įrankiai, popierius braižymui.
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Bronislovas Papreckis, Vladas Norvydas „Medienos gaminių technologija“ K., Technologija, 2005
2. Eugenijus Algirdas Ramonaitis „Pjaustinės medienos gamyba“ V., 2004
3. Gintautas Blažys, Rimantas Avižienis „Medienos apdirbimas“ V., 2002
4. Gintaras Keturakis, Justinas Ruseckas „Medienos apdirbimo staklės“ K., Technologija, 2005
5. Rimantas Avižienis „Stalių darbai“ V., 1997

1.3. STALIAUS DARBŲ TECHNOLOGIJA

Šio dalyko paskirtis - suteikti būtinas žinias apie medienos paruošimą ir apdirbimo būdus, medienos pjaustymą, medienos obliavimą įvairiais būdais, frezavimą, lizdų kalimą, skylių gręžimą, surinkimo darbus, tiesmetrinių gaminių gamybą rankiniais, elektriniais rankiniais ir medienos apdirbimo įrengimais. Apie įvairius stalių darbus, defektų taisymą, dirbinių apdailą įvairiais apdailos būdais.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinė jų dalis yra žinios apie įvairių stalių darbų atlikimą, dirbinių gamybą panaudojant įvairius medienos apdirbimo įrankius ir įrengimus.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su medžiagų mokslu (medienos savybių išmanymas, įvairių medžiagų panaudojimas), su matematiniais skaičiavimais, darbų sauga ir sveikata.

Dalyko mokymosi trukmė – 80 val.

Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Valandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiēm. savarankiškas darbas
Žinoti reikalavimus staliaus profesijai, staliaus darbų rūšis, atliekamus darbus.	Supažindinti su staliaus profesija, atliekamais darbais įmonėse ir statybose.	Staliaus profesija. Stalių darbų rūšys. Stalių darbai, atliekami įmonėse ir statybose.	2	2	-
Žinoti medienos džiovinimo ir lenktų detalių gamybos būdus.	Supažindinti su medienos džiovinimo būdais, lenktų detalių gamybos būdais.	Medienos paruošimas ir apdirbimo būdai Medienos paruošimas (džiovinimas, lenktų detalių gamyba).	14	11	3
Žinoti leistinus nukrypimus pjaustant, obliuojant medieną	Supažindinti su leidžiamais nukrypimais pjaustant, obliuojant medieną.	Leidžiami nukrypimai pjaustant, obliuojant medieną stalių dirbiniais	2	2	-
Žinoti, kokiais būdais apdirbti medieną rankiniais įrankiais ir mechanizuotai.	Supažindinti su rankiniu ir mechanizuotu medienos apdirbimu.	Medienos apdirbimo būdai	1	1	-
Žinoti įvairius mazgų surinkimo būdus.	Supažindinti su mazgų surinkimo būdais, dyginiais sujungimais.	Praktinis užsiēmimas: rankinis ir mechanizuotas medienos apdirbimas	1	-	1
Žinoti žymėjimo ir kontrolės būdus.	Supažindinti su žymėjimo ir kontrolės darbais	Mazgų surinkimas (dyginiai sujungimai)	2	2	-
Žinoti žymėjimo tvarką,	Supažindinti su žymėjimo	Medienos žymėjimas ir kontrolė	2	2	-
		Medienos žymėjimui naudojami įrankiai.			

užlaidas, mokėti naudotis žymėjimo įrankiais.	darbams naudojami įrankiais, žymėjimo tvarka.	2	2	-	-
Mokėti atlikti žymėjimo darbus.	Išmokėti praktiškai žymėti medieną, detales.	2	-	2	-
Žinoti, kokiais įrankiais ir įrengimais įvairiais būdais pjauti medieną.	Medienos pjaustymas				
Žinoti rankinių pjūklų rūšis ir pjūklų panaudojimo galimybes	Supažindinti su medienos pjovimu įvairiais būdais.	8	6	2	-
Žinoti mechanizuoto pjovimo būdus. Mokėti paruošti pjaustymo mechanizmus arbui.	Supažindinti su racionaliu medienos pjaustymu rankiniais įrankiais.	2	2	-	-
Mokėti panaudoti pjovimo darbams skersinio ir išilginio pjaustymo stakles. Įvertinti kokybę.	Supažindinti su mechanizuotu medienos pjaustymu, pjovimo įrankių paruošimu darbui.	2	2	-	-
Žinoti medienos obliavimo paskirti, būdus.	Medienos obliavimo būdai: švarus ir grubus obliavimas.				
Žinoti reikalavimus kaip teisingai obliuoti	Supažindinti su medienos obliavimu, jo paskirtimi, reikšme.	10	8	2	-
Žinoti obliavimo rūšis, būdus ir įrankius.	Pamokyti obliavimo rankiniais, elektriniais rankiniais įrankiais, obliavimo staklėmis.	2	2	-	-
Žinoti, kaip sudaromas bazinis paviršius, gaunamas tikslus ruošinių storis, kaip obliuoti keturpusio obliavimo staklėmis, mokėti įvertinti obliavimo kokybę.	Supažindinti su grubaus ir švaraus obliavimo būdais, įvairiais obliavimo įrankiais.	2	2	-	-
Obliuoti medieną rankiniais	Bazinio paviršiaus sudarymas. Tikslaus storio suteikimas ruošiniams. Keturpusis obliavimas. Kokybės įvertinimas.	2	2	-	-
	Praktinis užsiėmimas: medienos				-

įrankiais ir obliavimo staklėmis	rankiniais įrankiais ir obliavimo staklėmis.	obliavimas rankiniais įrankiais ir staklėmis	2	-	2	
Žinoti medienos frezavimo paskirtį, būdus. Mokėti paruošti įrengimus frezavimo darbams, sureguliuoti įrankius, frezuoti. Žinoti galimus defektus ir jų šalinimo būdus. Mokėti išvengti defektų.	Supažindinti su medienos frezavimu.	Frezavimas	6	4	2	-
	Išmokyti frezuoti medinius ruošinius.	Medienos frezavimas įvairiais būdais.	2	2	-	-
		Frezavimo procesas	1	1	-	-
		Praktinis užsiėmimas: supažindinimas su medienos frezavimu.	1	-	1	-
	Suprasti frezavimo defektų atsiradimo priežastis. Išmokyti praktiškai šalinti defektus.	Frezavimo darbų kokybė, defektai. Praktinis užsiėmimas: Defektų šalinimo būdai, kaip jų išvengti	1	1	-	-
Lizdų kalimas, kiaurymių skobimas, skylių gręžimas			8	5	3	
Žinoti lizdų kalimo būdus, mokėti kalti lizdus. Mokėti skobti kiaurymes.	Išmokyti kalti lizdus.	Lizdų kalimo būdai ir priemonės	1	1	-	-
		Praktinis užsiėmimas: lizdų kalimas.	1	-	1	-
		Kiaurymių skobimas, naudojama įranga	1	1	-	-
		Praktinis užsiėmimas: kiaurymių skobimas.	1	-	1	-
	Supažindinti su gręžimo įranga. Išmokyti gręžti skyles.	Gręžimo procesas, įrankiai.	1	1	-	-
Žinoti reikalavimus kiaurymių skobimo, lizdų kalimo ir skylių gręžimo kokybei. Gebėti įvertinti atlikto darbo kokybę.	Supažindinti su skobiamų kiaurymių ir gręžiamų skylių kokybės reikalavimais. Išmokyti įvertinti skobimo, gręžimo, kalimo kokybę	Praktinis užsiėmimas: skylių gręžimas. Kiaurymių skobimas ir gręžimas, kokybės įvertinimas.	2	2	-	-
Tiesmetrinių ruošinių gaminimas			4	4		
Žinoti tiesmetrinių gaminių (grindjuosčių, durų, langų apvadų) gaminimo būdus. Žinoti tiesmetrinių gaminių (palaipčių, grindinių lentų) gaminimo būdus	Supažindinti su obliuotomis tiesinėmis medienos detalėmis, dirbiniais.	Tiesinių gaminių (grindjuosčių, apvadų) gamyba	2	2	-	-
	Supažindinti su obliuotomis tiesinėmis medienos detalėmis, dirbiniais.	Tiesmetrinių gaminių (palaipčių, grindinių lentų) gamyba	2	2	-	-
Išardomi ir neišardomi sujungimai			4	4		
Žinoti neišardomų sujungimų atlikimo technologiją.	Supažindinti su neišardomais sujungimais klijais, dygiais.	Neišardomi sujungimai.	2	2	-	-

Žinoti išardomų sujungimų atlikimo technologiją.	Supažindinti su išardomais sujungimais medvaržčiais, varžtais	Išardomi sujungimai.	2	2	-	-
Stalių dirbinių įvairovė						
Žinoti stalių gaminių tipus, formų įvairovę.	Supažindinti su stalių gaminių ir jų formų įvairove.	Stalių gaminių ir formų įvairovė.	4	4	-	-
Žinoti, kokiomis techninėmis sąlygomis vadovautis gaminant įvairius stalių dirbinius.	Supažindinti su techninėmis sąlygomis stalių gaminiams.	Techninės sąlygos stalių gaminiams.	2	2	-	-
Stalių dirbinių gamyba programinio valdymo įrenginiais						
Žinoti kompiuterizuotų programinio valdymo įrenginių galimybes	Supažindinti su langų gamyba kompiuterizuotais programinio valdymo įrenginiais.	Langų gamyba kompiuterizuotais programinio valdymo įrenginiais.	4	4	-	-
Žinoti programinio valdymo įrenginių galimybes	Supažindinti su durų, laiptų gamyba programinio valdymo įrenginiais.	Durų, laiptų gamyba programinio valdymo įrenginiais.	2	2	-	-
Durų ir pertvarų gamyba						
Žinoti, iš kokių medžiagų, kokių nuoseklumu, gaminamos skydinės durys.	Supažindinti su skydinių durų gamybos technologiniu procesu.	Skydinių durų gamybos technologinis procesas.	8	8	-	-
Žinoti, iš kokių medžiagų, kokių nuoseklumu, gaminamos faneruotos durys	Supažindinti su faneruotų durų gamybos technologiniu procesu.	Faneruotų durų gamybos technologinis procesas.	2	2	-	-
Žinoti, iš kokių medžiagų, kokių nuoseklumu gaminamos išprūdinės durys	Supažindinti su išprūdinių durų gamybos technologiniu procesu.	Išprūdinių durų gamybos technologinis procesas.	2	2	-	-
Žinoti, iš kokių medžiagų, kokių seka gaminamos sieninės pertvaros	Supažindinti su sieninės pertvaros gamybos technologiniu procesu.	Sieninės pertvaros montavimo technologinis procesas.	2	2	-	-
Stalių dirbinių taisymas ir restauravimas						
Žinoti gaminių taisymo ir	Susipažinti su gaminių taisymu ir	Stalių gaminių taisymas ir restauravimas.	2	2	-	-

restauravimo subtylybes.	restauravimu.	Dirbinių apdaila				
Žinoti stalių dirbinių apdailos būdus, mokėti atlikti apdailą.	Susipažinti su stalių dirbinių apdailos būdais įvairiomis medžiagomis,	Stalių dirbinių apdailos būdai.	6	5	1	-
	Išmokyti atlikti apdailą	Praktinis užsiėmimas: stalių gaminių apdaila	5	5	-	-
			1	-	1	-
Iš viso			80	67	13	

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami testu kvalifikacinio egzaminu metu. Įvertinimas būna teigiamas, jei mokinys pvz., surenka 28 teisingus atsakymus iš 40.

Reikalingi materialieji ištekliai:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos sąlygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: įvairūs žymėjimo ir kontrolės įrankiai, rankiniai ir elektriniai rankiniai įrankiai, mediena, staklės.
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Bronislovas Papreckis, Vladas Norvydas „Medienos gaminių technologija“ K., Technologija, 2005
2. Eugenijus Algirdas Ramonaitis „Pjautinės medienos gamyba“ V., 2004
3. Gintautas Blažys, Rimantas Avižienis „Medienos apdirbimas“ V., 2002
4. Gintaras Keturakis, Justinas Ruseckas „Medienos apdirbimo staklės“ K., Technologija, 2005
5. Rimantas Avižienis „Stalių darbai“ V., 1997

1.4. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA. APLINKOSAUGA

Šio dalyko paskirtis - Šis dalykas yra vienas iš svarbiausių, nes jame išaiškinama saugaus darbo esmė ir jo užtikrinimui keliami reikalavimai, atskleidžiamos gamybinio traumatizmo ir nelaimingų atsitikimų stalių darbe priežastys, darbo higienos, elektros saugos bei priešgaisrinės saugos reikalavimai darbo sąlygoms ir aplinkai, aplinkosaugos reikalavimų svarba.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinė jų dalis yra žinios apie darbo esmę, jo užtikrinimui keliamus reikalavimus. Parengtas savarankiškam darbui stalius geba paruošti darbo vietą saugiam darbui, susipažinęs su traumatizmu ir nelaimingų atsitikimų stalių darbe priežastimis, geba savarankiškai saugiai dirbti nekeldamas savo ir aplinkinių sveikatai pavojaus.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su staliaus darbų technologija, medienos apdirbimo įrankiais ir mechanizmais, medžiagų mokslu. Dirbantysis privalo žinoti atliekamų darbų seką nepažeisdamas saugaus darbo reikalavimų, mokėti dirbti įvairiais įrankiais ir mechanizmais nesukeldamas pavojaus sau ir kartu dirbančių darbuotojų sveikatai. Pažinti medžiagas, žinoti jų savybes ir tinkamai jas panaudoti.

Dalyko mokymosi trukmė: 20 val.

Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Vandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiēm. savaran kiškas darbas
Žinoti darbų saugos įstatymus, uždavinius, reikalavimus.	Supažindinti su darbų saugos esme, pagrindiniais darbų saugos uždaviniais, darbo inspekcijos funkcijomis.	Darbų sauga, jos esmė, organizavimas ir įstatymai. Pagrindiniai darbuotojų saugos ir sveikatos uždaviniai; darbų saugos organizavimas įmonėse ir šalyje. Darbų saugos reikalavimų ir normų vykdymo kontrolė. Darbo inspekcijos funkcijos.	2	2	-
Žinoti traumatizmo priežastis.	Išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių įvyksta traumos ir nelaimingi atsitikimai.	Gamybinis traumatizmas ir nelaimingi atsitikimai. Pagrindinės žinios apie traumatizmą. Traumatizmo priežastys. Supratimas apie pavojų keliančius įrenginius. Nelaimingų atsitikimų tyrimas. Saugaus darbo plakatai, išpėjantieji užrašai. Saugus mechanizmo, įrangos eksploatavimas. Elektrosauga. Elektrosrovės pavojingumas	2	2	-
Žinoti gaisrų kilimo priežastis ir gesinimo būdus.	Supažindinti, dėl kokių priežasčių dažniausiai kyla gaisrai. Kaip išvengti gaisrų.	Priešgaisrinė sauga. Gaisrų kilimo priežastys. Lengvai degių, gaisrus, sproginus sukeliamų medžiagų sandėliavimas. Apsauginės priemonės ir saugus darbas aikštelėje, naudojant ugnį. Rūkymo vietų įrengimas. Priešgaisriniai ir gaisrų gesinimo postai, priešgaisrinė įranga, įtaisai ir signalizacija. Cheminės gaisrų gesinimo priemonės ir jų			

		panaudojimo reikalavimai. Reikalavimai gaisrui pavojingoms vietoms . Gaisrų gesinimo būdai. Darbininkų veiksmams gesinant gaisrą. Atsakomybė už priešgaisrinę saugą.	2	2	-	-
Žinoti darbininko asmens higienos taisykles.	Supažindinti su darbo higienos reikalavimais.	Darbo higiena. Kenksmingos darbo sąlygos: dulketumas, dujų koncentracija, vibracija, triukšmingumas ir kova su jais. Darbo vietos apšvietimas, jo reikšmė žmonių sveikatai. Meteorologinių sąlygų įtaka žmogaus organizmui. Darbo ir poilsio režimas. Individualios saugos priemonės: kvėpavimo organų, klausos, regėjimo, odos audinių. Specialiosios aprangos išdavimo normos, naudojimosi reikalavimai. Darbas šaltu metu, paros laiku, nekūrenamose patalpose. Darbas, veikiant aukštai temperatūrai, dulkėms. Darbininko asmens higiena. Pirmoji pagalba nelaimingų atsitikimų atveju.	2	2	-	-
Žinoti, kaip spręsti ekologines problemas medienos apdirbimo srityje.	Supažindinti su ekologinėmis problemomis.	Dabartinės ekologinės problemos (šalyje, regione, konkrečioje vietovėje). Oro, vandens, aplinkos užteršimas. Pavojai žmogaus sveikatai. Ekologinių problemų sprendimas medienos apdirbimo sferoje. Darbuotojų sauga ir sveikata dirbant objektuose ir cechuose	2	2	-	-
Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus dirbant objektuose ir cechuose, dirbant įvairiomis staklėmis.	Supažindinti su darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais dirbant objektuose ir cechuose. Supažindinti su darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais darbo vietai dirbant su mechanizmais.	Darbuotojų sauga ir sveikatos reikalavimai atliekant pakrovimo, iškrovimo darbus ir rūšiuojant medieną. Reikalavimai darbo vietai dirbant su mechanizmais. Specialūs rūbai ir asmeninės saugos priemonės.	2	2	-	-
Žinoti saugaus darbo	Supažindinti su darbų saugos	Darbu sauga dirbant įvairiomis obliavimo	2	2	-	-

taisyklės, dirbant obliavimo staklėmis, remontuojant įrengimus.	instrukcijomis prieš vykdant obliavimo darbus.	staklėmis. Darbų sauga vykdant mechanizmų remonto darbus. Instrukcijų nagrinėjimas.	2	2	-	-
Žinoti saugaus darbo taisyklės dirbant skersinio, išilginio, juostinėmis pjovimo staklėmis, įrankiais.	Supažindinti su darbų saugos instrukcijomis, dirbant skersinio, išilginio, juostinėmis pjovimo staklėmis, įrankiais.	Darbų sauga dirbant medienos skersinio, išilginio ir juostinio pjovimo staklėmis, rankiniais ir elektriniais pjovimo įrankiais. Instrukcijų nagrinėjimas.	2	2	-	-
Mokėti suteikti pirmąją pagalbą įvykus nelaimingam įvykiui.	Supažindinti su pirmosios pagalbos suteikimo reikalavimais ir išmokyti suteikti pirmąją pagalbą.	Praktinis užsiėmimas: pirmosios pagalbos suteikimas nukentėjusiam	2	-	2	-
			20	18	2	-

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami įskaitos forma; be to, šio dalyko klausimai įtraukiami į kvalifikacijos egzaminą klausimus. Reikalingi materialieji ištekliai:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos sąlygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: įvairūs žymėjimo ir kontrolės įrankiai, rankiniai ir elektriniai rankiniai įrankiai, mediena, staklės.
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, įstatymai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

- 1.LR Darbo kodeksas. Vilnius 2002.
- 2.LR Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas. Vilnius 2003.
- 3.Saugos ir sveikatos taisyklės statyboje DT 5-00
- 4.Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai.
- 5.Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai.
- 6.Saugos ir sveiko darbo organizavimas . Vilniaus Gedimino technikos universitetas. Panevėžys 2003.
- 7.Saugos taisyklės eksploatuojant elektros įrenginius DT 11-02.
- 8.Bendrosios priešgaisrinės saugos taisyklės BPST 01 04.
- 9.V.Obelenis, T.Bagdonienė. Darbo medicina . LIC „Už gyvybę“. Kaunas 2002
10. Saugos taisyklės dirbant su įrankiais bei įtaisais.
- 11.Saugos ir sveikatos darbe instrukcijos.

1.5. MEDIENOS APDIRBIMO ĮRANKIAI IR ĮRENGIMAI

Šio dalyko paskirtis - suteikti būtinas žinias apie medienos apdirbimo įrengimus ir darbo jais būdus, medienos pjaustymą, medienos obliavimą įvairiais būdais, frezavimą, lizdų kalimą, skylių gręžimą, tiesmetrinų gaminių gamybą rankiniais, elektriniais rankiniais ir medienos apdirbimo įrengimais. Besimokantieji iš šio dalyko sužino medienos pjovimo pagrindus, išsiaiškina rankinių ir mechanizuotų įrankių panaudojimo galimybes ir ypatumus, atsižvelgiant į medienos apdirbimo būdus, įvairių medienos apdirbimo staklių veikimą, panaudojimą, reguliavimo galimybes, saugaus jų eksploatavimo ir priežiūros taisykles.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinė jų dalis yra žinios apie įvairių detalių ir dirbinių gamybą panaudojant įvairius medienos apdirbimo įrankius ir įrengimus.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su medžiagų mokslu (medienos savybių išmanymas, su matematiniais skaičiavimais, staliaus darbų technologija, darbų sauga ir sveikata).

Dalykui skiriama valandų skaičius – 40 val

Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Valandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiēm.
Žinoti medienos pjovimo būdus.	Supažindinti su medienos pjovimo pagrindais, pjovimo būdais.	Medienos pjovimo pagrindai	1	1	-
Žinoti, kaip panaudoti medienos apdirbimo stakles atliekant įvairias operacijas.	Išsiaiškinti, kokios yra medienos apdirbimo staklės pagal atliekamų operacijų pobūdį.	Bendros žinios apie medienos apdirbimo stakles, jų pritaikymą	1	1	-
Skersinio, išilginio ir juostinės medienos pjovimo staklės, jų veikimas, konstrukcija, eksploatavimas					
Mokėti saugiai atlikti nesudėtingas skersinio pjovimo operacijas.	Supažindinti su skersinio pjovimo stalių darbu, apsaugų panaudojimu, įrankiais, staklių reguliavimu.	Skersinio medienos pjovimo staklės, jų veikimas, konstrukcija, priežiūra, eksploatavimas, reguliavimas	6	5	1
Mokėti saugiai atlikti nesudėtingas išilginio pjovimo operacijas.	Supažindinti su išilginio pjovimo stalių darbu, apsaugų panaudojimu, įrankiais, staklių reguliavimu.	Išilginio medienos pjovimo staklės, jų veikimas, konstrukcija, priežiūra, eksploatavimas, reguliavimas	1	1	-
Mokėti saugiai atlikti nesudėtingas pjovimo operacijas juostinėmis pjovimo staklėmis.	Supažindinti su juostinėmis pjovimo stalių darbu, apsaugų panaudojimu, įrankiais, staklių reguliavimu.	Juostinės medienos pjovimo staklės, jų veikimas, konstrukcija, priežiūra, eksploatavimas, reguliavimas	1	1	-
			1	1	-

Mokėti paaiškinti kinematinės schemas.	Supažindinti su skersinio, išilginio ir juostinio pjovimo staklių kinematinėmis schemomis.	Medienos pjovimo staklių kinematinės schemas	1	1	-	-
Žinoti skersinio, išilginio ir juostinių pjovimo staklių pjovimo įrankių panaudojimo galimybes.	Supažindinti su skersinio, išilginio ir juostinių pjovimo staklių pjovimo įrankiais, jų paruošimu darbui, priežiūra.	Pjovimo įrankiai (diskiniai, juostiniai pjūklai), jų paruošimas darbui ir priežiūra	1	-	1	-
Mokėti atlikti nesudėtingas operacijas, paruošti pjovimo įrankius.	Išmokyti paruošti darbui skersinio, išilginio ir juostinėmis pjovimo staklėmis, tinkamai naudotis pjovimo įrankiais.	Praktinis užsiėmimas: susipažinimas su medienos pjovimo staklėmis, pjovimo įrankiais, jų paruošimas darbui	1	-	1	-
Leistuvinės, reismusinės, keturpusės medienos obliavimo staklės. Pjovimo įrankiai						
Žinoti, kaip paruošiamos darbui leistuvinės staklės, pjovimo įrankiai.	Supažindinti su grubiu obliavimu leistuvinėmis staklėmis, staklių saugiu darbu, priežiūra.	Leistuvinės medienos obliavimo staklės; jų pjovimo įrankiai; staklių reguliavimas	7	5	2	-
Žinoti reismusinių staklių panaudojimo galimybes.	Supažindinti su reismusinėmis staklėmis, jų pjovimo įrankiais, reguliavimu, saugiu darbu.	Reismusinės medienos obliavimo staklės; pjovimo įrankiai, reguliavimas	1	1	-	-
Žinoti keturpusių obliavimo staklių paskirtį ir panaudojimo galimybes.	Supažindinti su keturpusio obliavimo staklėmis, pjovimo įrankiais, reguliavimu.	Keturpusės medienos obliavimo staklės; pjovimo įrankiai; reguliavimas	1	1	-	-
Suprasti obliavimo staklių sudedamųjų dalių žymėjimą kinematinėje schemoje	Supažindinti obliavimo staklių veikimą kinematinėmis schemomis	Medienos obliavimo staklių kinematinės schemas	1	1	-	-
Mokėti dirbti obliavimo staklėmis	Mokyti dirbti medienos obliavimo staklėmis, obliuojant ruošinius	Praktinis užsiėmimas: darbas medienos obliavimo staklėmis obliuojant ruošinius	2	-	2	-
Medienos frezavimo staklės. Pjovimo įrankiai. Šablonų panaudojimas						
Žinoti frezavimo staklių paskirtį, panaudojimo galimybes.	Supažindinti su frezavimo staklėmis, pjovimo įrankiais, šablonų panaudojimu.	Medienos frezavimo staklės. Frezos, jų paruošimas darbui. Staklių reguliavimas	5	3	2	-
Žinoti frezavimo staklių konstrukciją, suprasti veikimą	Supažindinti su frezavimo staklių kinematinėmis schemomis.	Medienos frezavimo staklių kinematinės schemas	1	1	-	-

Žinoti frezavimo staklių panaudojimo galimybes.	Praktiškai susipažinti su frezavimo staklėmis, jų darbu ir valdymu bei šablonų panaudojimu.	Praktinis užsiėmimas: susipažinimas su frezavimo staklėmis, staklių valdymas, šablonų panaudojimas	2	-	2	-
Žinoti gręžimo staklių, konstrukciją, jų panaudojimo galimybes.	Gręžimo, gręžimo- skobimo Supažindinti su medienos gręžimo staklėmis, grąžtais, jų paruošimu darbui.	Medienos gręžimo staklės. Grąžtai; jų paruošimas darbui	7	5	2	-
Žinoti gręžimo- skobimo, grandininio skobimo, dygiavimo staklės, jų panaudojimo galimybes, reguliavimą.	Supažindinti su gręžimo-skobimo, grandininio skobimo, dygiavimo staklėmis, jų panaudojimu, staklių reguliavimu.	Gręžimo- skobimo, grandininio skobimo, dygiavimo staklės. Jų panaudojimas. Staklių reguliavimas.	2	2	-	-
Žinoti gręžimo, dygiavimo, skobimo staklių konstrukciją, suprasti jų veikimą	Supažindinti su gręžimo, dygiavimo, skobimo staklių kinematinėmis schemomis.	Gręžimo, dygiavimo, skobimo staklių kinematinės schemos	1	1	-	-
Mokėti dirbti gręžimo, dygiavimo, skobimo staklėmis	Praktiškai susipažinti su dygiavimo, gręžimo, skobimo staklėmis, jų darbu, valdymu ir reguliavimu	Praktinis užsiėmimas: susipažinimas su dygiavimo, gręžimo, skobimo staklėmis, darbas jomis, jų valdymas	2	-	2	-
Žinoti darbo šlifavimo staklėmis principus, mokėti paruošti darbui šlifavimo juosta.	Supažindinti su darbu šlifavimo staklėmis, šlifavimo juostos paruošimu darbui, staklių reguliavimu.	Medienos šlifavimo ir tekimo staklės Medienos šlifavimo staklės. Šlifavimo juostos paruošimas, staklių reguliavimas	6	4	2	-
Žinoti tekimo staklių rūšis, panaudojimo galimybes	Supažindinti su medienos tekimo staklėmis ir įrankiais, jų panaudojimu.	Medienos tekimo staklės ir įrankiai. Jų panaudojimas. Eksploatavimo ypatumai	2	2	-	-
Žinoti šlifavimo ir tekimo staklių panaudojimo galimybes, mokėti jomis dirbti.	Praktiškai susipažinti su šlifavimo ir tekimo staklėmis, jų darbu.	Praktinis užsiėmimas: susipažinimas su susipažinimas su šlifavimo ir tekimo staklėmis, jų darbu; darbas šlifavimo ir tekimo staklėmis	2	-	2	-
Žinoti rankinių elektrinių įrankių konstrukciją, jų panaudojimo galimybes.	Supažindinti su rankiniais elektriniais medienos apdirbimo įrankiais, jų panaudojimu.	Elektriniai rankiniai medienos apdirbimo įrankiai ; jų pritaikumas	2	2	-	-
Žinoti apdailai naudojamų	Supažindinti su medienos apdailai	Medienos apdailai naudojami įrankiai.	2	2	-	-

įrankių galimybės.	naudojamais įrankiais.				
		Medienos klijavimo, apdailos, faneravimo įranga			
Žinoti klijavimo, apdailos, faneravimo technologiją, įrangą, mokėti ją taikyti.	Praktiškai susipažinti su medienos klijavimo būdais, ruošinių ir gaminių paviršių apdaila, naudojama įranga.	Medienos klijavimo, apdailos, faneravimo įranga, jos panaudojimas	3	1	2
		Praktinis užsiėmimas: medienos klijavimas. Ruošinių ir gaminių paviršių apdaila. Faneravimas	1	1	-
			2	-	2
		Iš viso	40	29	11

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami kvalifikacinio egzaminu metu, o dalykas-testu.

Reikalingi materialieji ištekliai:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos sąlygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: įvairūs žymėjimo ir kontrolės įrankiai, rankiniai ir elektriniai rankiniai įrankiai, mediena, įvairios kitos medžiagos, staklės.
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, įstatymai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Bronislovas Papreckis, Vladas Norv ydas „Medienos gaminių technologija“ K., Technologija, 2005
2. Eugenijus Algirdas Ramonaitis „Pjautinės medienos gamyba“ V., 2004
3. Gintautas Blažys, Rimantas Avižienis „Medienos apdirbimas“ V., 2002
4. Gintaras Keturakis, Justinas Ruseckas „Medienos apdirbimo staklės“ K., Technologija, 2005
5. Rimantas Avižienis „Stalių darbai“ V., 1997

1.6. PROFESINIAI SKAIČIAVIMAI

Šio dalyko paskirtis - suteikti būtinas žinias apie vežamos ar sandėliuojamos pjautos medienos kiekį, nustatyti pjautos medienos išėgą, paskaičiuoti reikalingą žaliavos kiekį konkrečioms ruošiniams. Be to, šis dalykas padeda lavinti bendrąsias žmogaus kvalifikacijas.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinė jų dalis yra žinios apie pjautos medienos kiekio suskaičiavimą, medienos išėigos paskaičiavimo metodiką, dirbinio kainos ir savikainos skaičiavimo metodiką.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su medžiagų mokslu (skaičiuojant dirbinio savikainą ir kainą), staliaus darbų technologija-paskaičiuojant, kiek reikia medienos sumanyto dirbinio gamybai, paskaičiuojant detalių matmenis.

Dalyko mokymosi trukmė – 18 val.

Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Valandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiėm. savarankiškas darbas
Žinoti pjautos medienos skaičiavimo būdus.	Supažindinti su pjautos medienos skaičiavimo formulėmis ir skaičiavimo metodika.	Pjautos medienos kiekio skaičiavimas. Skaičiavimui naudojamos formulės ir metodika	2	2	-
Žinoti gaminio savikainos ir kainos skaičiavimo metodiką ir mokėti ją taikyti	Išmokyti skaičiuoti gaminio savikainą ir kainą.	Pjautos medienos kiekio nustatymas. Skaičiavimo metodika.	2	2	-
Žinoti pjautos medienos normatyvus.	Supažindinti su pjautos medienos normatyvais.	Praktinis užsiėmimas: gaminio kainos ir savikainos skaičiavimas	4	-	4
Žinoti, kaip skaičiuojama medienos išeiga.	Supažindinti su medienos išeigos paskaičiavimo metodika.	Pjautos medienos kiekio paskaičiavimas. Normatyvai	2	2	-
Mokėti apskaičiuoti, kiek reikia žaliavos konkrečioms gaminiams.	Išmokyti apskaičiuoti, kiek reikia žaliavos konkrečioms ruošiniams, gaminiams.	Medienos gaminių ruošinių išmatavimai. Jų išeigos skaičiavimas	2	2	-
		Praktinis užsiėmimas: žaliavos apskaičiavimas konkrečioms ruošiniams, gaminiams. Įskaita	4	-	4
Iš viso			16	8	8

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami įskaita.

Reikalingi materialieji ištekliai:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos salygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: įvairūs žymėjimo ir kontrolės įrankiai, rankiniai ir elektriniai rankiniai įrankiai, mediena, įvairios kitos medžiagos, staklės.
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, įstatymai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Bronislovas Papreckis, Vladas Norvydas „Medienos gaminių technologija“ K., Technologija, 2005
2. Eugenijus Algirdas Ramonaitis „Pjautinės medienos gamyba“ V., 2004
3. Gintautas Blažys, Rimantas Avižienis „Medienos apdirbimas“ V., 2002

4. Gintaras Keturakis, Justinas Ruseckas „Medienos apdirbimo staklės“ K., Technologija, 2005
 5. Rimantas Avižienis „Stalių darbai“ V., 1997

1.7. EKONOMINIŲ IR DARBO TEISĖS ŽINIŲ PAGRINDAI

Šio dalyko paskirtis - suteikti būtinas žinias apie ekonominę įmonės veiklą, darbininko užmokestį, jo priklausomybę nuo atitinkamų veiksmų, mokesčius, ir jų mokėjimo tvarką, o taip pat apie darbo sutartį, pajamų garantijas, galimas pašalpas.

Dalyko ryšys su programos tikslais – formuojant mokymo eigoje pagrindines staliui būdingas kompetencijas, sudėtinė jų dalis yra žinios apie įmonių tipus, jų tikslus, teises, įstatus. Apie įmonių steigimą ir likvidavimą, verslo organizavimą, darbo užmokesčių, svarbiausius įstatymus.

Dalyko ryšys su kitais dalykais – tarpiausias ir tiesioginis ryšys šio mokymosi dalyko yra su staliaus darbų technologija, profesiniais skaičiavimais. Dalyko mokymosi trukmė - 8 val.

Dalyko mokymosi turinys:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Temų ir potemių pavadinimas	Valandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiėm. savarankiškas darbas
Žinoti įmonių tipus, steigimo ir likvidavimo taisykles.	Supažindinti su įmonių tipais, teisėmis, įstatais, įmonių steigimu ir likvidavimu. Įmonių bankrotu.	Įmonių tipai: jų tikslai, teisės, įstatai, steigimas ir likvidavimas. Įmonės bankrotas.	2	2	-
Žinoti, kaip galima pradėti verslą. Reikalavimus pradedančiajam verslui.	Supažindinti su sėkmingo verslo pavyzdžiais, verslo organizavimu.	Verslo organizavimas	2	2	-
Žinoti, iš ko susideda darbo užmokestis, kokius reikia mokėti mokesčius.	Supažindinti, kas sudaro darbo užmokesčio fondą, darbo užmokesčio minimumą, vidutinį	Darbo užmokesčio fondas ir jo paskirstymas. Darbo užmokesčio minimumas; vidutinis darbo užmokestis;			

	darbo užmokestį, kokius reikia mokėti mokesčius.	mokesčiai	2	2	-	-
Žinoti, kokias galimybes bedarbiui ir darbdaviui suteikia bedarbių rėmimo įstatymas. Išmanyti Darbo kodekso nuostatas	Supažindinti su Lietuvos Respublikos Bedarbių rėmimo įstatymu, Darbo kodeksu	Lietuvos Respublikos Bedarbių rėmimo įstatymas. Respublikos piliečių užimtumo teisės ir garantijos. Bedarbiai. Socialinės garantijos nedirbantiems piliečiams. Lietuvos darbo birža. LR Darbo kodekso komentaras. Kolektyvinės sutartys, atostogos, pajamų garantijos. Darbuotojas, darbdavys. Darbo sutarties sąlygos turinys. Darbo sąlygų pakeitimas	2	2	-	-
Iš viso			8	8		-

Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami įskaita.

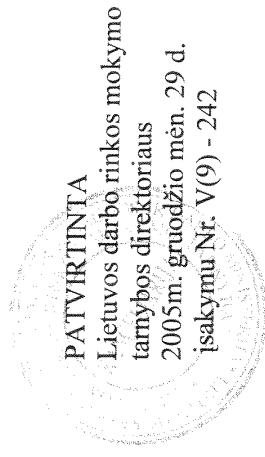
Reikalingi materialieji ištekliai:

- mokymo kabinetas, kuriame sudarytos visos sąlygos sėkmingam testo išlaikymui.
- techninės mokymo priemonės: grafoprojektorius, multimedija.
- metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, įstatymai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Bronislovas Papreckis, Vladas Norv ydas „Medienos gaminių technologija“ K., Technologija, 2005
2. Eugenijus Algirdas Ramonaitis „Pjautinės medienos gamyba“ V., 2004
3. Gintautas Blažys, Rimantas Avižienis „Medienos apdirbimas“ V., 2002
4. Gintaras Keturakis, Justinas Ruseckas „Medienos apdirbimo staklės“ K., Technologija, 2005
5. Rimantas Avižienis „Stalių darbai“ V., 1997

LIETUVOS DARBO RINKOS
MOKYMO TARNYBA

II. PRAKTINIS MOKYMAS

Tai pagrindinis mokymo etapas, nes jo metu formuojami reikalingi būsimai staliaus darbinei veiklai profesiniai mokėjimai ir įgūdžiai.
Praktinio mokymo trukmė – **720 val**

2.1. PRAKTINIO MOKYMO, VYKDOMO MOKYMO DIRBTUVĖSE, PROGRAMA – 120 val.

1. Praktinio mokymo, vykdomo mokymo įstaigoje paskirtis – pradėti formuoti pirminius staliaus darbo įgūdžius, taikant įgytas teorines žinias praktiškai.
2. Praktinio mokymo, vykdomo mokymo įstaigoje ryšys su programos tikslais: praktinis staliaus mokymas mokymo įstaigoje leis pajusti būsimam staliui staliaus darbų įvairovę, specifika, leis įgyti pirminius mokėjimus dirbant staliaus įrankiais, medienos apdirbimo staklėmis.
3. Mokymo tikslai, darbų užduotys, vertinimo kriterijai, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Praktinio mokymo turinys		Kompetencijų vertinimas	Valandų skaičius
	temų pavadinimai	darbų užduotys		
Žinoti saugaus darbo reikalavimus.	Supažindinimas su darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais darbui mokymo įstaigos dirbtuvėse. Supažindinimas su praktinio mokymo organizavimu	Įvadinis darbų saugos instruktažas. Instruktažas darbo vietoje.	Supranta darbų saugos esmę ir svarbą	2
Mokėti sutvarkyti staliaus darbo vietą	Supažindinti su staliaus darbo vietos organizavimu	Susipažinti su naudojama darbo įranga, įrankiais, jų išdėstymu	Tvarkingai sutvarkyta darbo vieta	2

Gebėti sandėliuoti lentpjūvės produkciją	Pjautos medienos laikymas, medienos rūšiavimas	Lentų krovimas į rietuves pagal nurodytus parametrus	Tinkamai surūšiuotos ir sudėliotos lentos	4
Mokėti paruošti medieną džiovinimui	Medienos (lentų) džiovinimas	Lentų sukrovimas įvairiems džiovinimo būdams	Lentos sudėtos pagal nustatytus reikalavimus	4
Mokėti dirbti stalių rankiniais įrankiais.	Supažindinimas su rankinių medienos apdirbimo įrankių darbo būdais, panaudojimo galimybėmis.	Medienos apdirbimas rankiniais įrankiais (pjūklais, obliais, kaltais, drožikliais, švitu ir kt.).	Teisingas įrankių laikymas jais dirbant, darbo veiksmų atlikimas	4
Mokėti teisingai ir saugiai eksploatuoti mechaninius spaustuvus, suktuvus	Mechaninių spaustuvų, suktuvų panaudojimas	Atskirų mazgų surinkimas panaudojant mechaninius spaustuvus	Teisingas langų sąvarų ir staktų įprūdinių durų varčių surinkimas	2
Mokėti teisingai panaudoti žymėjimo ir kontrolės įrankius.	Medienos žymėjimo ir kontrolės darbai	Atlikti žymėjimo ir kontrolės darbus rulete-metru, slankmačiu, kampainiais ir kt. įrankiais staktos ar kt. nesudėtingo dirbinio gaminiui	Teisingai panaudoti žymėjimo ir kontrolės įrankius gaminant nesudėtiną gaminį.	2
Mokėti paruošti rankinius įrankius ir mechaninių įrengimų įrankius darbui	Rankinių įrankių ir mechaninių įrengimų įrankių paruošimas darbui (galandimas, priežiūra).	Galasti rankinius pjūklus	Teisingai pagalasti rankiniai pjūklai.	2
Mokėti pjauti medieną skersai, išilgai, įstrižai pluošto ir figūriškai rankiniais, elektriniais rankiniais įrankiais.	Medienos pjovimas skersai, išilgai, įstrižai pluošto; figūrinis medienos pjovimas.	Ruošinių iš įvairių rūšių medienos pjaušymas. Supažindinimas su racionaliu medienos pjovimu.	Teisingas ir racionalus visų rūšių medienos pjaušymas įvairiais būdais.	2
Mokėti kokybiškai pjauti medieną skersinio ir išilginio pjovimo staklėmis.	Medienos pjovimas skersinio ir išilginio pjovimo staklėmis, pjovimo kokybės įvertinimas.	Pjaušyti ruošinius skersinio ir išilginio pjovimo staklėmis, įvertinti pjovimo kokybę	Kokybiškai pjauto ruošinius skersinio ir išilginio pjovimo staklėmis.	4
Mokėti saugiai eksploatuoti rankinius obliavimo įrankius ir grubaus obliavimo stakles.	Medienos obliavimas rankiniais obliavimo įrankiais, elektriniais rankiniais įrankiais ir medienos obliavimo staklėmis.	Obliuoti ruošinius rankiniais ir elektriniais rankiniais obliavimo įrankiais, grubaus obliavimo staklėmis pagal nustatytus parametrus	Kokybiškai obliuoja ruošinius rankiniais, elektriniais rankiniais įrankiais ir obliavimo staklėmis.	4
Mokėti grubiai obliuoti kilnojamomis obliavimo staklėmis	Grubus medienos obliavimas kilnojamomis obliavimo staklėmis ir svarus obliavimas	Obliuoti ruošinius kilnojamomis obliavimo staklėmis pagal nustatytus parametrus	Teisingai obliuoja medieną grubiai ir svariai.	2
Mokėti paruošti darbui ir	Keturpusis obliavimas	Bazinio paviršiaus sudarymas,	Teisingai obliuoja keturpusio	4

dirbti keturpusio obliavimo staklėmis.		tikslaus storio suteikimas ruošiniui, keturpusis obliavimas	obliavimo staklėmis.	
Mokėti pažinti defektus ir mokėti juos šalinti įvairiais būdais.	Defektai, jų atsiradimo priežastys ir būdai jiems išvengti(defektų šalinimo būdai, šakų užtaisymas).	Pateikti pavyzdžius su įvairiais medienos dirbiniuose atsiradusiais defektais, įvairiais būdais šalinti defektus	Kokybiškai pašalinti defektai	4
Mokėti obliuoti obliavimo įrankiais ir staklėmis	Obliavimo įgūdžių tobulinimas	Obliuoti ruošinius pagal nustatytus reikalavimus	Geba savarankiškai obliuoti įvairiais būdais.	8
Mokėti kalti lizdus ir kiaurymes rankiniais įrankiais ir mechanizuotai.	Lizdų ir kiaurymių sudarymas rankiniais įrankiais ir mechanizuotai.	Lizdų ir kiaurymių formavimas rankiniais įrankiais ir mechanizuotai. įvairiuose ruošiniuose pagal nustatytus parametrus	Teisingai kala lizdus ir kiaurymes rankiniais įrankiais ir staklėmis.	4
Mokėti skobti kiaurymes, gręžti skylės įvairiais būdais. Mokėti įvertinti atlikto darbo kokybę.	Kiaurymių skobimas ir gręžimas, kokybės įvertinimas.	Kiaurymių skobimas ir gręžimas įvairiuose ruošiniuose pagal nustatytus parametrus	Teisingai ir kokybiškai kala lizdus ir kiaurymes ir gręžia skylės rankiniais įrankiais ir staklėmis.	4
Mokėti gaminti durų apvadus, grindjuostes, kampučius ir kt., atlikti pirminę apdailą.	Tiesmetrinių gaminių gamyba (durų apvadų, grindjuostės, kampučių ir kt. gamyba), dirbinių apdaila, kokybė.	Pagal nustatytus parametrus pagaminti įvairius tiesmetrinius gaminius ir atlikti pirminę jų apdailą	Teisingai, nepažeisdamas technologinių reikalavimų, gamina tiesmetrinius gaminius.	4
Mokėti gaminti tiesinius ir klijuotus dirbinius (palanges, palaipčius, porankius, statramsčius ir kt.), atlikti pirminę apdailą pagal kokybės reikalavimus.	Tiesinių ir klijuotų dirbinių gamyba (palangės, porankio, statramsčio, stalviršio), dirbinių apdaila, kokybė.	Gaminti klijuotus nesudėtingus dirbinius, atlikti jų apdailą, įvertinti pagal nustatytus kokybės reikalavimus	Teisingai, nepažeisdamas technologinių reikalavimų, gamina tiesmetrinius ir klijuotus gaminius, atlieka apdailą.	4
Mokėti atlikti sujungimus klijais, dygiais, vinimis.	Neišardomi sujungimai: klijais, dygiais, vinimis	Atlikti detalių sujungimą dygiais	Teisingai sujungia detales dyginiais sujungimais.	4
Mokėti atlikti išardomus sujungimus medstraigčiais, varžtais, savaržomis, kaiščiais, įlaidais ir kt.	Išardomi sujungimai: medstraigčiais, varžtais, savaržomis, kaiščiais, įlaidais ir kt.	Atlikti detalių sujungimą, kaiščiais, įlaidais.	Teisingai jungia detales išardomais sujungimais.	2
Mokėti skaityti brėžinius, eskizus ir gaminti ruošinius	Išprūdinių durų ruošinių gamyba, durų varčios, staktos surinkimas,	Ruošinių išprūdinėms durims eskizų skaitymas, ruošinių gamyba	Teisingai skaito išprūdinių durų brėžinius, eskizus, tiksliai pagal	8

išsprendžiamas durimis įvairiomis staklėmis.	sujungimų kokybė, paruošimas apdailai.	medienos apdirbimo įrengimais.	išmatavimus gamina detales, surenka durų varčią, staktą.	
Mokėti gaminti skydines, faneruotas duris, mokėti atlikti jų apdailą įvairiais būdais.	Skydinių durų, faneruočių durų gamyba. Dirbinių apdailinimas įvairiais būdais.	Gaminti skydines duris	Nepažeisdamas skydinių durų gamybos technologinių reikalavimų gamina skydines duris.	8
Mokėti gaminti ruošinius europinio standarto langui.	Europinio standarto langų ruošinių gamyba	Ruošinių langui pjovimas, obliavimas, kalimas, frezavimas, šlifavimas, glaistymas. Lango surinkimas	Nepažeisdamas europinio lango gamybos technologinių reikalavimų gamina europinius standartus atitinkančių langų..	8
Mokėti stiklininti langus stiklais ir stiklo paketais.	Stiklo pjaustymas, stiklo paketų montavimas.	Stiklo pjaustymas, lango stiklinimas	Teisingai supjausto stiklą, stiklina langus.	
Mokėti pagaminti medienos apdirbimo staklėmis ruošinius nesudėtingiems laiptams, montuoti laiptus, šalinti galimus defektus.	Laiptų ruošinių gamyba (palaipčių, statramsčių, porankių ir kitų detalių gamyba). Laiptų montavimas. Galimi defektai, jų šalinimas.	Laiptų ruošinių gaminimas, laiptų pakopos sumontavimas	Teisingai gamina ruošinius laiptams, šalina galimus defektus.	4
Mokėti taisyti ir restauruoti įvairius stalių dirbinius panaudojant rankinius įrankius ir medienos apdirbimo mechanizmus.	Stalių dirbinių (durų, langų ir kt.) taisymas ir restauravimas, naudojamos medžiagos, būdai.	Brokuotų dirbinių, ruošinių taisymas	Teisingai atlieka brokuotų dirbinių taisymo ir restauravimo darbus.	4
Mokėti atlikti stalių dirbinių skaidrią apdailą teptuku, voleliu, purškiant.	Stalių dirbinių skaidri apdaila (lakavimas teptuku, voleliu, purškiant).	Lakuoti ruošinius teptuku, voleliu, purškiant	Teisingai atlieka skaidrią apdailą.	4
Mokėti atlikti neskaidrią stalių dirbinių apdailą įvairiais būdais.	Stalių dirbinių neskaidri apdaila (impregnavimas, gruntavimas, dažymas).	Ruošinių impregnavimas, gruntavimas, dažymas	Teisingai atlieka neskaidrią apdailą.	4
Mokėti šalinti defektus po skaidrios ir neskaidrios apdailos atlikimo.	Stalių dirbinių kokybės įvertinimas po skaidrios ir neskaidrios apdailos atlikimo, defektų šalinimas.	Apdailos defektų ruošiniuose šalinimas	Teisingai atlieka brokuotų dirbinių defektų taisymo darbus po skaidrios ir neskaidrios apdailos.	2
Mokėti atlikti imitacinę apdailą.	Stalių dirbinių imitacinę apdailą (gruntavimas pinoteksais, lateksais, beicavimas, faneravimas)	Ruošinių faneravimas	Teisingai atlieka imitacinę apdailą.	4

Mokėti atlikti medienos dirbinių apdailą įvairiais būdais (skaidria, neskaidria, imitacine), šalinti defektus	Techninės sąlygos stalių gaminiams. Defektai, jų atsiradimo priežastys, defektų nustatymas ir šalinimas įvairiais būdais.	Įvairių apdailos defektų analizė, šalinimo būdo parinkimas	Vadovaudamasis kokybės reikalavimais, teisingai šalina dirbiniuose pasitaikančius defektus.	2
Iš viso				120

PRAKTINIO MOKYMO SAVARANKIŠKOJE DARBO VIETOJE PROGRAMA - 600 val.

1. Praktinio mokymo įmonėje paskirtis – išmokyti taikyti ir lavinti pirminius staliaus darbo įgūdžius, įgytus mokymo įstaigoje, formuoti, naujus, sudėtingesnius įgūdžius.
2. Praktinio mokymo įmonėje ryšys su programos tikslais: praktinis staliaus mokymas įmonėje leis išmokyti gaminti, sumontuoti įvairius kokybiškus stalių dirbinius, atlikti jų apdailą, įgyti daug reikalingų kvalifikuotam staliui būtinų kompetencijų
3. Mokymo tikslai, darbų užduotys, vertinimo kriterijai, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Praktinio mokymo turinys		Kompetencijų vertinimas	Valandų skaičius
	temų pavadinimai	darbų užduotys		
Mokėti paruošti darbo vietą saugiam darbui. Mokėti naudotis turima įmonės įranga	Supažindinti su įmonės įranga, saugaus darbo reikalavimais darbo vietoje, darbo organizavimu.	Darbų saugos instruktazas darbo vietoje. Susipažinimas su įmone, naudojama įranga, darbo organizavimu.	Supranta darbų saugos esmę ir svarbą	8
Mokėti pjaustyti ruošinius skersinio, išilginio, juostinėmis medienos pjovimo staklėmis, prižiūrėti ir reguliuoti staklės. Mokėti dirbti skersinio pjovimo staklėmis, paruošti pjovimo įrankius darbai.	Supažindinti su skersinio, išilginio ir juostinėmis medienos pjovimo staklėmis, staklių priežiūra, reguliavimu.	Darbas skersinio, išilginio, juostinėmis medienos pjovimo staklėmis. Staklių priežiūra, reguliavimas	Teisingai ir saugiai dirba skersinio, išilginio, juostinėmis medienos pjovimo staklėmis. Jas prižiūri, reguliuoja.	8
Mokėti dirbti išilginio pjovimo staklėmis, paruošti pjovimo įrankius	Supažindinti su skersinio pjovimo staklių galimybėmis, įrankių tvirtinimu, priežiūra.	Skersinio pjovimo staklėmis atliekami darbai, staklių pjovimo įrankių priežiūra.	Teisingai atlieka darbus skersinio pjovimo staklėmis, sugeba prižiūrėti pjovimo įrankius.	8
Mokėti dirbti išilginio pjovimo staklėmis, paruošti pjovimo įrankius	Supažindinti su išilginio pjovimo staklių panaudojimo galimybėmis,	Išilginio pjovimo staklių panaudojimas, pjovimo įrankių	Teisingai pjausto medieną išilginio pjovimo staklėmis.	8

įrankius darbai.	įrankių tvirtinimu, priežiūra.	priežiūra.	
Mokėti dirbti juostinėmis pjovimo staklėmis, paruošti pjovimo įrankius darbai.	Supažindinti su juostinių pjovimo staklių panaudojimo galimybėmis, įrankių tvirtinimu, priežiūra.	Juostinių pjovimo staklių panaudojimas, įrankių priežiūra, darbų saugos reikalavimai.	Teisingai pjausto medieną juostinėmis pjovimo staklėmis. Tinkamai prižiūri pjovimo įrankius. 8
Mokėti dirbti skersinio, išilginio ir juostinėmis pjovimo staklėmis.	Gilinti darbo igūdžius dirbant skersinio, išilginio ir juostinėmis pjovimo staklėmis.	Darbai atliekami skersinio, išilginio, juostinėmis pjovimo staklėmis.	Teisingai ir saugiai dirba skersinio, išilginio, juostinėmis medienos pjovimo staklėmis. Jas prižiūri, reguliuoja. 8
Mokėti paruošti diskinius ir juostinius pjūklus darbai: nuvalyti, galąsti, pritvirtinti.	Gilinti įrankių paruošimo darbai igūdžius.	Pjovimo įrankių paruošimas darbai ir priežiūra. Pjūklų paruošimas darbai. Staklių reguliavimas.	Teisingai paruošia pjovimo įrankius darbai, reguliuoja stakles. 8
Mokėti paruošti diskinius ir juostinius pjūklus darbai: nuvalyti, galąsti, pritvirtinti.	Gilinti įrankių paruošimo darbai igūdžius.	Reikalavimai pjovimo įrankiams, pjovimo įrankių paruošimas, priežiūra, staklių priežiūra.	Teisingai paruošia pjovimo įrankius darbai, reguliuoja stakles. 8
Mokėti išvesti pjūklų dantų taką, sureguliuoti stakles prieš darbą.	Supažindinti su dantų tako išvedimo įrankiais ir mechanizmais, staklių reguliavimo būdais.	Pjūklų paruošimas darbai. Dantų tako išvedimas. Staklių reguliavimas.	Teisingai paruošia pjovimo įrankius darbai, reguliuoja stakles. 8
Mokėti grubiai obliuoti leistuvinėmis obliavimo staklėmis. Kontroluoti atliekamą darbą įvairiais darbo etapais. Vadovautis saugaus darbo taisyklėmis.	Pamokyti grubiai obliuoti leistuvinėmis obliavimo staklėmis, kontroluoti atliekamą darbą įvairiais darbo etapais. Priminti saugaus darbo taisykles.	Darbas leistuvinėmis obliavimo staklėmis.	Teisingai grubiai obliuoja leistuvinėmis obliavimo staklėmis. 8
Mokėti dirbti reismusinėmis staklėmis, svariai obliuoti, gauti dvi svariai nuobliuotas lygiagrečias plokštumas, prižiūrėti įrankius.	Priminti saugaus darbo reikalavimus prieš pradėdam darbą reismusinėmis obliavimo staklėmis.	Darbas reismusinėmis staklėmis vadovaujantis darbų saugos reikalavimais, pjovimo įrankių priežiūra.	Teisingai grubiai obliuoja reismusinėmis obliavimo staklėmis 8
Mokėti dirbti keturpusio obliavimo staklėmis, svariai obliuoti, prižiūrėti įrankius.	Supažindinti su keturpusio obliavimo staklių galimybėmis, pakartoti saugaus darbo taisykles, mokyti dirbti staklėmis	Darbas keturpusio obliavimo staklėmis. Pjovimo įrankiai, jų ketimas, priežiūra, galandimas.	Teisingai grubiai obliuoja keturpusio obliavimo staklėmis 16
Mokėti dirbti kombinuotomis,	Supažindinti su kombinuotų	Galimų operacijų atlikimas	Teisingai atlieka darbus

(daugiafunkcijnėmis) staklėmis, grubiai ir švariai obliuoti, prižiūrėti įrankius.	(daugiafunkcijninių) staklių galimybės, priminti saugaus darbo reikalavimus, pamokyti dirbti staklėmis.	Reikalavimai pjovimo įrankiams, staklių priežiūra.	kombinuotomis staklėmis. Paruošia pjovimo įrankius darbui, prižiūri stakles.	16
Mokėti frezuoti įsprūdinių durų, langų ir kt. dirbinių ruošinius frezavimo staklėmis, reguliuoti frezas, paruošti darbui pjovimo įrankius.	Frezavimo įrankiai, jų priežiūra. Darbo frezavimo staklėmis igūdžių gilinimas; frezų reguliavimas, priežiūra.	Ruošinių frezavimas frezavimo staklėmis. Frezavimo įrankių galandimas, uždėjimas ant staklių veleno, staklių reguliavimas, priežiūra.	Teisingai atlieka darbus frezavimo staklėmis. Paruošia pjovimo įrankius darbui, prižiūri stakles.	24
Mokėti panaudoti šablonus frezuojant lenktų formų detales	Supažindinti su šablonais, jų panaudojimo galimybėmis.	Šablonų panaudojimas dirbant frezavimo staklėmis.	Teisingai ir saugiai dirba frezavimo staklėmis, tinkamai panaudoja šablonus.	8
Mokėti paruošti frezas galandimui, galasti, teisingai pritvirtinti.	Supažindinti su įvairiomis frezomis, jų paruošimu darbui, reguliavimu.	Frezos, jų paruošimas darbui, reguliavimas.	Teisingai paruošia frezas darbui, jas reguliuoja.	8
Mokėti frezuoti langų, durų ruošinius frezavimo staklėmis, elektrinėmis frezavimo mašinėlėmis.	Supažindinti su frezavimo staklių panaudojimo galimybėmis frezuojant ruošinius durims, langams ir kt. dirbiniais.	Langų, durų ruošinių frezavimas medienos frezavimo staklėmis ir rankinėmis elektrinėmis frezavimo mašinėlėmis.	Teisingai ir saugiai atlieka langų, durų ruošinių frezavimo darbus įvairiais įrankiais ir frezavimo staklėmis.	16
Mokėti pagaminti obliuotus tiesinius dirbinius panaudojant įvairias medienos apdirbimo stakles.	Gilinti darbo įvairiomis medienos apdirbimo staklėmis igūdžius, gaminant tiesinius dirbinius.	Tiesinių gaminių (grindjuosčių, durų apvadų ir kt.) gamyba panaudojant skersinio, išilginio pjovimo, leistuvines, reismusines ir frezavimo stakles bei rankinius elektrinius įrankius.	Teisingai paruošia įrengimus darbui ir gamina tiesmetrinus gaminius.	16
Mokėti pagaminti obliuotus tiesinius dirbinius panaudojant įvairias medienos apdirbimo stakles.	Gilinti darbo įvairiomis medienos apdirbimo staklėmis igūdžius, gaminant tiesinius dirbinius.	Obliuotų tiesinių detalių gamyba įvairiomis medienos apdirbimo staklėmis ir rankiniais elektriniais įrankiais.	Teisingai paruošia įrengimus darbui ir gamina tiesmetrinus gaminius.	16
Mokėti gręžti skylės, skobti lizdus gręžimo-skobimo staklėmis.	Gilinti darbo igūdžius dirbant gręžimo-skobimo staklėmis.	Darbas gręžimo, gręžimo skobimo staklėmis.	Teisingai dirba gręžimo, gręžimo-skobimo staklėmis.	8
Mokėti dirbti dygiavimo staklėmis.	Supažindinti su dygiavimo staklių galimybėmis.	Darbas dygiavimo staklėmis. Įrankių paruošimas darbui.	Teisingai dirba dygiavimo staklėmis.	8

Mokėti reguliuoti dygiavimo stakles, paruošti gražius darbui	Supažindinti su dygiavimo staklių galimybėmis.	Dygiavimo staklių reguliavimas, gręžimo įrankių paruošimas darbui.	Teisingai dirba dygiavimo staklėmis, paruošia įrankius darbui.	8
Mokėti dirbti frezavimo, dygiavimo, gręžimo staklėmis.	Gilinti igūdžius dirbant frezavimo, dygiavimo, gręžimo staklėmis.	Darbas frezavimo, dygiavimo, gręžimo staklėmis.	Teisingai dirba dygiavimo staklėmis, paruošia įrankius darbui.	8
Mokėti dirbti šlifavimo staklėmis, paruošti šlifavimo juostą darbui.	Gilinti darbo šlifavimo staklėmis igūdžius. Pamokyti paruošti darbui šlifavimo juostą.	Stalių dirbinių ir ruošinių šlifavimas šlifavimo staklėmis. Šlifavimo juostos paruošimas darbui.	Teisingai paruošia šlifavimo juostą darbui, dirba šlifavimo staklėmis.	16
Mokėti dirbti rankiniais elektriniais šlifavimo įrankiais, paruošti šlifavimo juostą darbui	Gilinti darbo šlifavimo įrankiais igūdžius. Pamokyti paruošti darbui šlifavimo juostą.	Ruošinių ir dirbinių iš medienos šlifavimas rankiniais elektriniais šlifavimo įrankiais.	Teisingai paruošia šlifavimo juostą darbui, dirba rankiniais elektriniais šlifavimo įrankiais.	8
Mokėti dirbti tekinimo staklėmis, paruošti darbui stuką, tekinimo peilius	Gilinti darbo tekinimo staklėmis igūdžius. Pamokyti paruošti darbui stuką, tekinimo peilius.	Medienos tekinimas, tekinimui skirtų įrankių galandimas ir priežiūra.	Teisingai paruošia tekinimo stakles darbui, tekina detales.	8
Mokėti panaudoti elektrinius rankinius įrankius gaminant duris, langus.	Gilinti igūdžius panaudojant darbe elektrinius rankinius įrankius.	Elektrinių rankinių medienos apdirbimo įrankių panaudojimas, igūdžių įtvirtinimas.	Teisingai dirba rankiniais elektriniais įrankiais.	8
Mokėti gaminti įsprūdinių durų su stačiakampėmis įsprūdomis ruošiniais įvairia įranga.	Gilinti darbo igūdžius gaminant ruošinius su stačiakampėmis įsprūdomis įsprūdinėms durims.	Įsprūdinių durų su stačiakampėmis įsprūdomis ruošinių gamyba.	Teisingai gamina detales įsprūdinėms durims.	24
Mokėti gaminti langų su stiklo paketais ruošinius įvairia įranga	Gilinti darbo igūdžius gaminant ruošinius langams su stiklo paketais.	Langų su stiklo paketais ruošinių gamyba.	Teisingai gamina langų su stiklo paketais ruošinius įvairiais įrankiais ir įrengimais.	32
Mokėti gaminti įsprūdinių durų su lenktomis detalėmis ruošinius įvairia įranga (panaudoti šablonus).	Gilinti darbo igūdžius gaminant ruošinius įsprūdinėms durims su lenktomis detalėmis.	Įsprūdinių durų su lenktomis detalėmis ruošinių gamyba.	Teisingai panaudoja šablonus, gaminant lenktas detales įsprūdinėms durims.	32
Mokėti atlikti skaidrią apdailą.	Gilinti igūdžius atliekant skaidrią apdailą.	Gaminų apdailinimas skaidrią apdaila	Geba teisingai apdailinti dirbinius skaidrią apdaila.	16
Mokėti atlikti neskaidrią	Gilinti igūdžius atliekant neskaidrią	Gaminų apdailinimas neskaidrią	Geba teisingai apdailinti	16

apdailą.	apdailą.	apdailą.	apdailą.	dirbinius neskaidriąja apdaila.	
Mokėti atlikti imitacinę apdailą.	Gilinti igūdžius atliekant imitacinę apdailą.	Gaminų apdailinimas imitacine apdaila.	Geba teisingai apdailinti dirbinius imitacine apdaila.	16	
Mokėti atlikti medienos dirbinių apdailą įvairiais būdais.	Gilinti igūdžius atliekant medienos dirbinių apdailą įvairiais būdais.	Įvairių gaminių galutinę apdailą įvairiais būdais.	Geba teisingai apdailinti dirbinius įvairiais apdailos būdais.	16	
Gaminti ruošinius įvairiems dirbiniams medienos apdirbimo staklėmis.	Gilinti darbo igūdžius dirbant medienos apdirbimo staklėmis.	Medienos apdirbimo įvairiomis staklėmis darbai.	Teisingai gamina ruošinius įvairiomis staklėmis.	40	
Mokėti apdailinti medienos dirbinius įvairiais įrankiais ir įvairiais apdailos būdais.	Gilinti apdailos atlikimo igūdžius.	Medienos dirbinių apdailinimas įvairiais įrankiais.	Teisingai apdailina dirbinius įvairiais įrankiais.	8	
Mokėti paruošti darbui ir dirbti skersinio, išilginio, formatinio pjovimo ir daugiapiūklėmis medienos apdirbimo staklėmis su diskinais ir juostiniais pjūklais, gaminti ruošinius iš klijuotos medienos tašo. Žinoti reikalavimus kokybei.	Gilinti darbo igūdžius dirbant skersinio, išilginio, formatinio pjovimo ir daugiapiūklėmis staklėmis. Gaminti ruošinius pvz. langams iš klijuotos medienos tašo. Siekti kokybės.	Skersinio, išilginio, formatinio pjovimo ir daugiapiūklių staklių paruošimas darbui (pjovimo įrankių įvertinimas ir priveržimas) lango iš klijuotos medienos tašo ruošinių gamyba.	Teisingai dirba įvairiomis medienos apdirbimo staklėmis.	48	
Mokėti atlikti įvairias operacijas frezavimo, kalimo-gręžimo staklėmis.	Gilinti igūdžius dirbant frezavimo, kalimo-gręžimo staklėmis (išdrožų pjovimas, ketvirčių, užkaity, išėmų, profilių, lizdų, dygių frezavimas).	Frezavimo, kalimo-gręžimo darbai medienos apdirbimo staklėmis.	Teisingai ir kokybiškai dirba įvairiomis medienos apdirbimo staklėmis.	24	
Mokėti naudotis mechaniniais ir pneumatiniiais spaustuvais, šlifuoti paviršius juostinėmis šlifavimo staklėmis.	Gilinti igūdžius gaminant laiptų palaipčius. Gilinti šlifavimo igūdžius. Siekti atliekamų darbų kokybės.	Laiptų palaipčių gamyba, šlifavimas (pirminė apdaila).	Teisingai gamina ruošinius laiptams	16	
Gebėti atlikti bandomąjį kvalifikacijos darbą	Patikrinti praktinius igūdžius.	Bandomasis kvalifikacijos darbas.	Teisingai ir užtikrintai atlieka bandomąjį kvalifikacinį darbą.	32	
				Iš viso	600

Mokymo programą parengė Alytaus darbo rinkos mokymo centro vyr. dėstytojas Rimantas Avižienis

BAIGIAMASIS ŽINIŲ, ĮGŪDŽIŲ VERTINIMAS

Baigiamasis besimokančiųjų žinių ir įgūdžių patikrinimas ir vertinimas vykdomas kvalifikacijos egzamino forma.

Kvalifikacijos egzaminas organizuojamas ir vykdomas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintą Baigiamųjų ir kvalifikacijos egzaminų reglamentą. Jis numato, kad egzaminas susideda iš dviejų dalių:

- 1) bandomojo kvalifikacijos darbo atlikimo įmonėje (baigiantis gamybiniam mokymui);
- 2) egzamino raštu – testas iš šių dalykų:
  - medžiagų pažinimas,
  - staliaus darbų technologija,
  - medienos apdirbimo įrankiai ir įrengimai,
  - darbuotojų sauga ir sveikata, aplinkosauga.

Kvalifikacijos egzamino vykdymui mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaroma egzaminų komisija, kurios pirmininku yra darbdavių ar jų organizacijos atstovas. Nariais, kurių turi būti ne mažiau dviejų medienos apdirbimo specialistų, gali būti mokymo įstaigų specialistai, atsakingi už ugdymo procesą asmenys, darbo biržų, teritorinių darbo rinkos mokymo tarnybų organizatoriai, profesinių sąjungų specialistai. Profesijos mokytojas, vykdęs mokymą egzaminuojamoje grupėje, egzamine gali dalyvauti tik patariamojo balso teise.

Sėkmingai baigę programą (gavę teigiamus įvertinimus tiek iš bandomojo kvalifikacinio darbo atlikimo, tiek iš teorinių žinių egzamino) asmenys įgyja staliaus kvalifikaciją, ir jiems išduodamas nustatytos formos kvalifikacijos pažymėjimas (lygmuo 2100).
